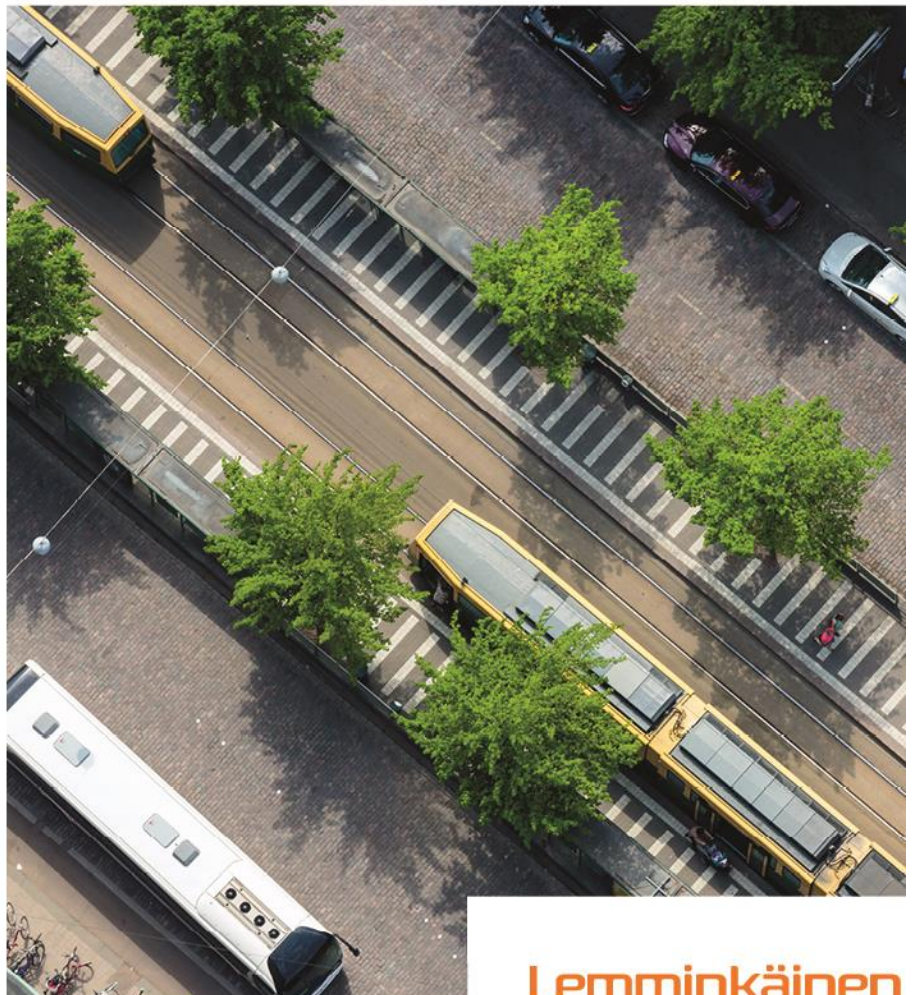

TILINPÄÄTÖSTIEDOTE

1.1.–31.12.2015

Lemminkäinen

Lemminkäisen tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2015

Loka–joulukuu 2015 (10–12/2014)

- Saadut tilaukset olivat 296,0 milj. euroa (128,6).
- Liikevaihto oli 528,5 milj. euroa (608,3).
- Liikevoitto oli 18,9 milj. euroa (0,1), mikä oli 3,6 prosenttia (0,0) liikevaihdosta.
- Katsauskauden tulos oli 9,9 milj. euroa (-6,3). Jatkuvien toimintojen tulos oli 9,9 milj. euroa (-6,2).
- Osakekohtainen tulos oli 0,33 euroa (-0,42). Jatkuvien toimintojen osakekohtainen tulos oli 0,33 euroa (-0,41).
- Liiketoiminnan rahavirta oli 30,5 milj. euroa (-1,1).
- Omavaraisuusaste katsauskauden lopussa oli 40,6 % (37,1) ja nettovelkaantumisaste 33,6 % (51,8).
- Korollinen nettovelka katsauskauden lopussa oli 126,8 milj. euroa (213,6).

Tammi–joulukuu 2015 (1–12/2014)

- Tilauskanta katsauskauden lopussa oli 1 180,3 milj. euroa (1 456,1).
- Liikevaihto oli 1 879,0 milj. euroa (2 044,5).
- Liikevoitto oli 37,3 milj. euroa (36,3), mikä oli 2,0 prosenttia (1,8) liikevaihdosta.
- Katsauskauden tulos oli 7,2 milj. euroa (18,1). Vuoden 2014 tulosta paransi talotekniikkaliiketoiminnan myyntivoitto. Jatkuvien toimintojen tulos oli 7,2 milj. euroa (-5,0).
- Osakekohtainen tulos oli -0,15 euroa (0,40). Jatkuvien toimintojen osakekohtainen tulos oli -0,15 euroa (-0,68).
- Liiketoiminnan rahavirta oli 106,6 milj. euroa (-48,4).
- Lemminkäisen hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että yhtiö jakaisi 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta osinkoa 0,12 euroa (0,00) osaketta kohti.

Ohjeistus vuodelle 2016

Lemminkäinen arvioi, että vuonna 2016 sen liikevaihto on 1,8 miljardin euron tasolla. Liikevoiton (IFRS) vuonna 2016 yhtiö odottaa paranevan vuoteen 2015 verrattuna (37,3 milj. euroa).

Avainluvut, IFRS		10-12/2015	10-12/2014	Muutos	1-12/2015	1-12/2014	Muutos
Liikevaihto	M€	528,5	608,3	-79,8	1 879,0	2 044,5	-165,5
Päällystys	M€	203,9	236,2	-32,3	874,5	907,5	-33,0
Infraprojektit	M€	76,0	73,4	2,6	263,1	286,0	-22,9
Suomen talonrakentaminen	M€	176,1	165,9	10,2	537,8	539,0	-1,2
Venäjän toiminnot	M€	70,0	82,0	-12,0	136,7	196,1	-59,4
Muut toiminnot ja konsernieliminoinnit	M€	2,4	50,7	-48,3	66,8	115,9	-49,1
Liikevoitto	M€	18,9	0,1	18,8	37,3	36,3	1,0
Päällystys	M€	-3,4	5,2	-8,6	16,9	32,2	-15,3
Infraprojektit	M€	3,6	1,5	2,1	11,8	7,2	4,6
Suomen talonrakentaminen	M€	11,4	-2,9	14,3	12,9	9,3	3,6
Venäjän toiminnot	M€	10,9	10,2	0,7	2,9	19,7	-16,8
Muut toiminnot	M€	-3,7	-13,9	10,2	-7,2	-32,2	25,0
Liikevoitto-%	%	3,6	0,0		2,0	1,8	
Päällystys	%	-1,7	2,2		1,9	3,5	
Infraprojektit	%	4,8	2,1		4,5	2,5	
Suomen talonrakentaminen	%	6,5	-1,8		2,4	1,7	
Venäjän toiminnot	%	15,6	12,4		2,1	10,1	
Tulos ennen veroja	M€	13,7	-7,7	21,4	16,7	-1,7	18,4
Jatkuvien toimintojen tulos	M€	9,9	-6,2	16,1	7,2	-5,0	12,2
Katsauskauden tulos	M€	9,9	-6,3	16,2	7,2	18,1	-10,9
Jatkuvien toimintojen osakekohtainen tulos	€	0,33	-0,41	0,74	-0,15	-0,68	0,53
Katsauskauden osakekohtainen tulos	€	0,33	-0,42	0,75	-0,15	0,40	-0,55
Liiketoiminnan rahavirta	M€	30,5	-1,1	31,6	106,6	-48,4 ¹⁾	155,0

1) Liiketoiminnan rahavirta sisältää asfalttikartelliin liittyviä Q1/2014 maksettuja vahingonkorvauksia 59,7 milj. euroa.

Avainluvut, IFRS		31.12.2015	31.12.2014	Muutos 12/15 vs. 12/14	30.9.2015	Muutos 12/15 vs. 9/15
Tilaukanta	M€	1 180,3	1 456,1	-275,8	1 268,5	-88,2
Sidottu pääoma	M€	474,8	590,4	-115,6	486,1	-11,3
Taseen loppusumma	M€	1 035,5	1 257,8	-222,3	1 235,6	-200,1
Korollinen nettovelka	M€	126,8	213,6	-86,8	154,4	-27,6
Omavaraisuusaste ¹⁾	%	40,6	37,1		35,0	
Nettovelkaantumisaste ²⁾	%	33,6	51,8		41,7	
Sijoitetun pääoman tuotto, ROI, liukuva 12 kk ³⁾	%	10,2	13,5		9,2	
Sijoitetun pääoman tuotto, ROCE, liukuva 12 kk ⁴⁾	%	5,3	4,5		2,5	

1) Omavaraisuusaste, mikäli hybridilainat käsiteltäisiin vieraana pääomana: 12/2015: 28,6 % ja 12/2014: 24,6 %.

2) Nettovelkaantumisaste, mikäli hybridilainat käsiteltäisiin vieraana pääomana: 12/2015: 89,6 % ja 12/2014: 128,4 %.

3) Sisältää lopetettujen toimintojen tulosvaikutuksen.

4) Laskentakaava: Liikevoitto, liukuva 12 kk / (Oma pääoma (kvartaalien keskiarvo) + korolliset velat (kvartaalien keskiarvo)) x 100

Toimitusjohtaja Casimir Lindholmin kommentti:

”Vuoden 2015 aikana keskityimme parantamaan taloudellista asemaamme ja selkeyttämään portfoliotamme. Tästä kertovat vuoden takaista selvästi kevyempi tase ja koko vuoden positiivisena pysynyt liiketoiminnan rahavirta”, toteaa toimitusjohtaja Casimir Lindholm. ”Rahoitusasemamme on vahvistunut. Ostimme vuoden toisella neljänneksellä osittain takaisin ensimmäistä hybridilainaa (27 milj. euroa), korollinen nettovelkamme laski 214 miljoonasta eurosta 127 miljoonaan euroon ja sidottu pääomamme 590 miljoonasta eurosta 475 miljoonaan euroon.”

”Vuoden 2015 liikevoittonne parani vertailukaudesta. Infraprojektit ja Suomen talonrakentaminen tekivät vertailuvuotta paremman tuloksen. Markkinatilanteeseen nähden asuntomyyntimme sujui hyvin sekä Suomessa että Venäjällä, jossa Tapiola 2 -kohteemme valmistui suunnitelmien mukaisesti vuoden viimeisellä neljänneksellä. Pääallystyksen tulos kokonaisuutena heikkeni johtuen Norjan vertailukautta heikommasta tuloksesta, Norjan teiden huolto- ja ylläpitoliiketoiminnan myynnistä sekä maarakennuksen yksittäisten projektien kateheikennyksistä pääosin Suomessa.”

”Luovuimme vuoden aikana talonrakentamisesta Ruotsissa sekä teiden huolto- ja ylläpitoliiketoiminnasta Norjassa. Lisäksi päätimme luopua Ilmatar-hankkeesta Venäjällä. Portfoliomme selkeyttäminen aiheutti yli 20 miljoonan euron alaskirjaukset vuoden 2015 tulokseen, mutta nämä toimenpiteet tukevat strategiamme toteuttamista ja parantavat kilpailukykyämme sekä taloudellista asemaamme pitkällä aikavälillä.”

”Olemme nyt taloudellisesti vakaampi yhtiö kuin kaksi vuotta sitten. Kokonaisuudessaan etenemme suunnitelmiamme mukaisesti ja jatkamme seuraavat vuodet operatiivisen tuloksemme ja kilpailukykyämme parantamista kaikissa toiminnoissamme. Parannamme tulostamme askel kerrallaan säilyttäen maltillisen riskitason. Kasvua haemme erityisesti infraprojekteista Skandinaviasta, joissa käynnissä ja suunnitelmissa olevat infrarakentamisen kehitysohjelmat ulottuvat yli hallituskausien.”

Tiedotustilaisuus

Suomenkielinen tiedotustilaisuus analyytikoille ja medialle järjestetään torstaina 4. helmikuuta klo 10.00 Lemminkäisen pääkonttorilla, osoitteessa Salmisaarenaukio 2, Helsinki. Tilinpäätöstiedotteen esittelee Lemminkäisen toimitusjohtaja Casimir Lindholm. Tilinpäätöstiedotetta koskeva esitysmateriaali suomeksi ja englanniksi on saatavissa yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.lemminkainen.fi/sijoittajat.

Vuoden 2016 taloudelliset tiedotteet

Vuoden 2016 julkistamisaikataulu on seuraava:

4.2.2016	Tilinpäätöstiedote 2015
Viikko 9	Vuosikertomus 2015
28.4.2016	Osavuositiedote 1.1.–31.3.2016
28.7.2016	Osavuositiedote 1.1.–30.6.2016
27.10.2016	Osavuositiedote 1.1.–30.9.2016

LEMMINKÄINEN OYJ
Konserniviestintä

Lisätietoja:

Casimir Lindholm, toimitusjohtaja, puh. 02071 53378
Ilkka Salonen, talous- ja rahoitusjohtaja, puh. 02071 53378

Strategia

Strategia vuosille 2016–2019

Lemminkäinen tarkensi lokakuussa 2015 strategiaansa vuosille 2016–2019. Yhtiö pyrkii jatkuvasti parantamaan tulostaan ja kasvattamaan omistaja-arvoaan vahvistamalla tasettaan ja kehittämällä kilpailukykyisempiä toimintamalleja sekä kasvamalla kannattavasti infraprojekteissa Pohjois-Euroopassa.

Yhtiö arvioi, että infraprojektien näkymät ovat hyvät etenkin Norjassa ja Ruotsissa, joissa valtiolliset pitkän aikavälin ohjelmat ulottuvat yli hallituskausien. Päälylytyksessä tavoitteena on parantaa kilpailukykyä kaikilla markkinoilla virtaviivaistamalla toimintamallia ja tehostamalla prosesseja. Suomen talonrakentamisessa toiminnan keskittämistä kasvukeskuksiin jatketaan. Venäjällä taloudellinen tilanne on edelleen epävakaa. Pitääkseen riskitasonsa maltillisena Lemminkäinen on päättänyt toistaiseksi olla aloittamatta uusia omaperusteisia asuinrakennuskohteita Venäjällä, mutta jatkaa neuvottelu-urakointia talonrakentamisessa. Venäjällä päälylytyksessä kasvua haetaan etenkin erityisurakoista.

Lemminkäinen päivitti myös taloudellisia tavoitteitaan. Vuoden 2019 lopussa tavoitteena on yli 15 prosentin ROCE, joka vastaa aiempaa 18 prosentin ROI-tavoitetta. Uudeksi tavoitteeksi yhtiö on asettanut yli 4 prosentin liikevoiton. Omavaraisuustavoite, yli 35 prosenttia, säilyi muuttumattomana.

Taloudellinen tavoite	Tavoitetaso	Toteuma 2015	Toteuma 2014	Toteuma 2013
<i>Vanha:</i> Sijoitetun pääoman tuotto, ROI ¹⁾ , %	18 % yli syklin (15 % vuoden 2016 lopussa)	10,2	13,5	-9,4
<i>Uusi:</i> Sijoitetun pääoman tuotto, ROCE ²⁾ , %	15 % vuoden 2019 lopussa	5,3	4,5	-10,8
<i>Uusi:</i> Liikevoittoprosentti, %	Yli 4 % vuoden 2019 lopussa	2,0	1,8	-4,4
Omavaraisuusaste ³⁾ , %	vähintään 35 %	40,6	37,1	27,3
Osingonmaksu, %	vähintään 40 % tilikauden tuloksesta	38,5 ⁴⁾	0	0

1) Sisältää lopetettujen toimintojen tulosvaikutuksen.

2) Laskentakaava: Liikevoitto, liukuva 12 kk / (Oma pääoma (kvartaalien keskiarvo) + korolliset velat (kvartaalien keskiarvo)) x 100

3) Omavaraisuusaste, mikäli hybridilainat käsiteltäisiin vieraana pääomana: 12/2015: 28,6 % ja 12/2014: 24,6 %.

4) Hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle

Liiketoiminnan kehitys

Liikevaihto

Liikevaihto segmentteittäin		10-12/2015	10-12/2014	Muutos	1-12/2015	1-12/2014	Muutos
Päälylystys	M€	203,9	236,2	-32,3	874,5	907,5	-33,0
Infraprojektit	M€	76,0	73,4	2,6	263,1	286,0	-22,9
Suomen talonrakentaminen	M€	176,1	165,9	10,2	537,8	539,0	-1,2
Venäjän toiminnot	M€	70,0	82,0	-12,0	136,7	196,1	-59,4
Muut toiminnot ja konsernieliminoinnit	M€	2,4	50,7	-48,3	66,8	115,9	-49,1
Konserni yhteensä	M€	528,5	608,3	-79,8	1 879,0	2 044,5	-165,5

Loka-joulukuu 2015 (10–12/2014)

Konsernin liikevaihto laski vertailukaudesta ja oli 528,5 milj. euroa (608,3). Liikevaihto kasvoi infraprojekteissa ja Suomen talonrakentamisessa, mutta laski päällystyksessä sekä Venäjän toiminnoissa. Muiden toimintojen osalta vertailukauden luvuissa on mukana Ruotsin talonrakentamisliiketoiminta, jonka yhtiö myi syyskuussa 2015. Valuuttakurssimuutosten vaikutus euromääräiseen liikevaihtoon oli -24,0 milj. euroa vertailukauteen nähden. Liikevaihdosta 61 % (48) tuli Suomesta, 20 % (32) Skandinaviasta, 13 % (13) Venäjältä ja 6 % (7) muista maista.

Tammi-joulukuu 2015 (1–12/2014)

Konsernin liikevaihto laski vertailukaudesta ja oli 1 879,0 milj. euroa (2 044,5). Liikevaihto laski kaikissa segmenteissä. Eniten liikevaihto laski Venäjän toiminnoissa, jossa vuonna 2015 valmistui yksi omaperusteinen asuntokohde, kun vuonna 2014 kohteita valmistui kaksi. Myös Venäjän talonrakentamisen urakointia vähennettiin edellisvuodesta. Muiden toimintojen liikevaihdon lasku johtuu Ruotsin talonrakentamisliiketoiminnan myynnistä vuoden kolmannella neljänneksellä. Valuuttakurssimuutosten vaikutus euromääräiseen liikevaihtoon oli -67,2 milj. euroa vertailukauteen nähden. Liikevaihdosta 60 % (52) tuli Suomesta, 27 % (32) Skandinaviasta, 7 % (10) Venäjältä ja 6 % (6) muista maista.

Liikevoitto

Liikevoitto segmentteittäin		10-12/2015	10-12/2014	Muutos	1-12/2015	1-12/2014	Muutos
Päällystys	M€	-3,4	5,2	-8,6	16,9	32,2	-15,3
Infraprojektit	M€	3,6	1,5	2,1	11,8	7,2	4,6
Suomen talonrakentaminen	M€	11,4	-2,9	14,3	12,9	9,3	3,6
Venäjän toiminnot	M€	10,9	10,2	0,7	2,9	19,7	-16,8
Toimialat yhteensä	M€	22,6	14,0	8,6	44,5	68,5	-24,0
Muut toiminnot	M€	-3,7	-13,9	10,2	-7,2	-32,2	25,0
Konserni yhteensä	M€	18,9	0,1	18,8	37,3	36,3	1,0

Liikevoitto-% segmentteittäin		10-12/2015	10-12/2014	1-12/2015	1-12/2014
Päällystys	%	-1,7	2,2	1,9	3,5
Infraprojektit	%	4,8	2,1	4,5	2,5
Suomen talonrakentaminen	%	6,5	-1,8	2,4	1,7
Venäjän toiminnot	%	15,6	12,4	2,1	10,1
Konserni yhteensä	%	3,6	0,0	2,0	1,8

Loka-joulukuu 2015 (10–12/2014)

Konsernin liikevoitto oli 18,9 milj. euroa (0,1). Liikevoittoprosentti oli 3,6 (0,0). Valuuttakurssimuutosten vaikutus euromääräiseen liikevoittoon oli -3,5 milj. euroa vertailukauteen nähden.

Kannattavuus parani kaikissa muissa segmenteissä paitsi päällystyksessä. Päällystyksen liikevoittoa laskivat Norjan vertailukautta heikompi tulos sekä maarakennuksen yksittäisten projektien kateheikennykset Suomessa. Infraprojektien tulosta paransi hyvä projektihallinta suurissa hankkeissa Suomessa. Suomen talonrakentamisen liikevoittoa paransi katsauskaudella valmistuneet asuntokohteet. Venäjän toimintojen tulosta tuki katsauskaudella valmistunut omaperusteinen Tapiola 2 -asuntokohde sekä päällystyksen kannattavuuden paraneminen. Muiden toimintojen vertailukauden tulosta rasitti lopetettuun tietojärjestelmän kehityshankkeeseen liittyvä alaskirjaus sekä asfalttikartellin vahingonkorvauksiin liittyvien varausten kasvu.

Tammi-joulukuu 2015 (1–12/2014)

Konsernin liikevoitto oli 37,3 milj. euroa (36,3). Liikevoittoprosentti oli 2,0 (1,8). Valuuttakurssimuutosten vaikutus euromääräiseen liikevoittoon oli -0,5 milj. euroa vertailukauteen nähden.

Liikevoitto kasvoi infraprojekteissa ja Suomen talonrakentamisessa, mutta heikentyi päällystyksessä ja Venäjän toiminnoissa. Infraprojektien kannattavuus kehittyi myönteisesti kaikissa maissa, lukuun ottamatta Ruotsia, jossa vertailukautta alhaisemmat volyymit heikensivät tulosta. Infraprojektien vertailukausi sisälsi 3 milj. euron alaskirjauksen asiakkaan ajaututtua konkurssiin. Suomen talonrakentamisen tulosta tuki pääkaupunkiseudun hyvä tulos sekä kannattavuuden paraneminen muualla Suomessa. Päällystysliiketoiminnan liikevoiton pieneneminen johtui pääosin Norjan vertailukautta heikommasta tuloksesta, Norjan teiden huolto- ja ylläpitoliiketoiminnan myynnistä sekä maarakennuksen yksittäisten projektien kateheikennyksistä Suomessa. Venäjän toimintojen liikevoitto laski vertailukaudesta. Vuonna 2015 valmistui yksi omaperusteinen asuntokohde, kun vertailuvuonna kohteita valmistui kaksi. Koko vuoden liikevoittoa heikensi myös alaskirjaus liittyen yhtiön päätökseen luopua suunnitteilla olleesta Ilmatar-hankkeesta, minkä euromääräinen vaikutus katsauskauden lopussa oli 12,9 milj. euroa. Muiden toimintojen tulosta paransivat pääasiassa yhtiön kiinteisiin kuluihin kohdistuneet säästötoimenpiteet.

Tilaukanta

Tilaukanta ja saadut tilaukset										
		Tilaukanta kauden lopussa			Katsauskaudella saadut tilaukset					
		31.12.2015	31.12.2014	Muutos	10–12/ 2015	10–12/ 2014	Muutos	1–12/ 2015	1–12/ 2014	Muutos
Päällystys	M€	225,0	334,3	-109,3	68,3	60,9	7,4	558,3	685,2	-126,9
Infraprojektit	M€	187,8	214,5	-26,7	14,0	10,2	3,8	173,8	99,2	74,6
Suomen talonrakentaminen	M€	760,6	687,1	73,5	210,7	39,2	171,5	569,2	599,0	-29,8
Venäjän toiminnot	M€	7,0	86,4	-79,4	3,1	5,9	-2,8	22,8	54,9	-32,1
Muut toiminnot	M€		133,8	-133,8		12,4	-12,4	93,3	89,0	4,3
Konserni yhteensä	M€	1 180,3	1 456,1	-275,8	296,0	128,6	167,4	1 417,4	1 527,4	-110,0
-josta myymätön osuus	M€	156,1	188,7	-32,6						

Konsernin tilaukanta kauden lopussa oli 1 180,3 milj. euroa (1 456,1). Uusien tilausten määrä vuoden neljännellä neljänneksellä oli 296,0 milj. euroa (128,6) ja tammi-joulukuussa 1 417,4 milj. euroa (1 527,4).

Päällystys-segmentin vertailukauden tilaukanta sisältää yhtiön myymän teiden huolto- ja ylläpitoliiketoiminnan Norjassa, mikä selittää tilaukannan muutoksen. Infraprojektien tilaukanta laski vertailukaudesta. Suomen talonrakentaminen sai vuoden viimeisellä neljänneksellä mm. uusia elinkaarihankkeita Porvoosta ja Pudasjärveltä. Näiden hankkeiden yhteenlaskettu arvo on yli 70 miljoonaa euroa. Venäjällä uusia talonrakentamisen omaperusteisia hankkeita ei strategian mukaisesti käynnistetty vuonna 2015. Muiden toimintojen tilaukannan muutos johtuu Ruotsin talonrakentamisen liiketoiminnan myynnistä.

Tase, rahoitus ja rahavirta

Tase ja rahoitus		31.12.2015	31.12.2014	Muutos 12/15 vs. 12/14	30.9.2015	Muutos 12/15 vs. 9/15
Taseen tunnusluvut						
Omavaraisuusaste ¹⁾	%	40,6	37,1		35,0	
Nettovelkaantumisaste ²⁾	%	33,6	51,8		41,7	
Sijoitetun pääoman tuotto, ROI, liukuva 12kk ³⁾	%	10,2	13,5		9,2	
Sijoitetun pääoman tuotto, ROCE, liukuva 12kk ⁴⁾	%	5,3	4,5		2,5	
Sijoitettu pääoma	M€	632,3	760,3	-128,0	672,2	-39,9
Sidottu pääoma	M€	474,8	590,4	-115,6	486,1	-11,3
Nettokäyttöpääoma	M€	258,7	335,1	-76,4	261,8	-3,1
Rahoitusasema ja likviditeetti						
Korollinen velka	M€	254,7	347,8	-93,1	301,7	-47,0
- josta pitkäaikaista velkaa	M€	123,1	139,5	-16,4	127,9	-4,8
- josta lyhytaikaista velkaa	M€	131,6	208,3	-76,7	173,8	-42,2
Likvidit varat	M€	127,9	134,2	-6,3	147,3	-19,4
Korollinen nettovelka	M€	126,8	213,6	-86,8	154,4	-27,6
Käyttämättömiä sitovia luottolimiittejä	M€	185,0	185,0	0	185,0	0
Käyttämättömiä tililimiittisopimuksia	M€	12,3	33,2	-20,9	12,2	0,1

1) Omavaraisuusaste, mikäli hybridilainat käsiteltäisiin vieraana pääomana: 12/2015: 28,6 % ja 12/2014: 24,6 %.

2) Nettovelkaantumisaste, mikäli hybridilainat käsiteltäisiin vieraana pääomana: 12/2015: 89,6 % ja 12/2014: 128,4 %.

3) Sisältää lopetettujen toimintojen tulosvaikutuksen.

4) Laskentakaava: Liikevoitto, liukuva 12 kk / (Oma pääoma (kvartaalien keskiarvo) + korolliset velat (kvartaalien keskiarvo)) x 100

Taseen loppusumma 31.12.2015 oli 1 035,5 milj. euroa (1 257,8), josta oman pääoman määrä oli 377,6 milj. euroa (412,5). Oma pääoma sisältää 111,6 milj. euroa (138,4) hybridilainaa. Yhtiö toteutti vuoden toisella neljänneksellä vuonna 2012 liikkeeseen lasketun 70 miljoonan euron hybridilainan osittaisen takaisinoston ostamalla velkakirjoja takaisin käteisellä yhteensä 27,1 miljoonan euron nimellisarvosta. Jäljelle jäävä 42,9 miljoonan euron hybridilaina yhtiöllä on oikeus lunastaa takaisin maaliskuussa 2016. Vuonna 2014 liikkeeseen lasketun 70 miljoonan euron hybridilaina yhtiöllä on oikeus lunastaa takaisin maaliskuussa 2018.

Konsernin sidottu pääoma 31.12.2015 oli 474,8 milj. euroa (590,4). Muutos edellisvuoteen johtuu investointien vähentämisestä, aineellisten hyödykkeiden myynneistä sekä nettokäyttöpääoman pienenemisestä. Nettokäyttöpääoma kauden lopussa oli 258,7 milj. euroa (335,1). Nettokäyttöpääomaa pienensivät mm. asuntoaloitusten vähentäminen Venäjällä ja Suomessa, laskutuksen tehostuminen, factoringin lisääntynyt käyttö sekä varastojen kierron tehostaminen päällystys-segmentissä.

Korollinen velka kauden lopussa oli 254,7 milj. euroa (347,8) ja korollinen nettovelka 126,8 milj. euroa (213,6). Vahva liiketoiminnan rahavirta on vaikuttanut myönteisesti nettovelkaan. Velkaa on vähennetty myös myymällä omaisuuseriä. Pitkäaikaisen korollisen velan osuus lainasalkussa kauden lopussa oli 48 % (40). Likvidit varat olivat 127,9 milj. euroa (134,2). Yhtiön korollisesta velasta 104,1 milj. euroa (127,1) oli vaihto-omaisuusyhtiöiden velkoja, 99,7 milj. euroa (99,6) joukkovelkakirjalainoita, 13,1 milj. euroa (63,4) yritystodistuksia, 34,8 milj. euroa (50,2) rahoitusleasingvelkoja ja 3,0 milj. euroa (7,5) muita rahoitusvelkoja. Lisäksi yhtiöllä oli kauden päättyessä käyttämättä sitovia luottolimiittejä 185,0 milj. euroa (185,0) ja tililimiittisopimuksia 12,3 milj. euroa (33,2). Korollisista veloista 55 % (41) oli sidottu kiinteään korkoon.

Nettorahoituskulut laskivat ja olivat loka-joulukuussa 5,1 milj. euroa (7,8) sekä tammi-joulukuussa 20,6 milj. euroa (37,9). Vuoden 2015 rahoituskuluja pienensivät mm. vertailukautta alhaisemmat korkokulut ja valuuttasuojauksustannukset. Lisäksi vertailukauden lukuja rasittivat mm. vuoden kolmannella neljänneksellä tehty 7 miljoonan euron alaskirjaus lainasaamisesta liittyen Lemcon Networksin Amerikan liiketoimintakauppaan sekä uudelleen neuvoteltujen luottolimiittien kustannukset ja korkojohdannaisten negatiiviset arvostukset laskeneiden korkojen seurauksena. Hybridilainojen korkokuluja ei kirjata tuloslaskelman rahoituskuluihin, vaan niiden vaikutus näkyy osakekohtaisessa tuloksessa sekä oman pääoman muutoksessa.

Liiketoiminnan rahavirta loka-joulukuussa oli 30,5 milj. euroa (-1,1) ja tammi-joulukuussa 106,6 milj. euroa (-48,4). Tammi-joulukuun rahavirtaa vahvistivat muutokset käyttöpääomassa. Yhtiö on mm. sopeuttanut asuntotuotantoaan Venäjällä ja tehostanut laskutustaan. Vertailukauden (Q1/2014) rahavirtaan sisältyy 59,7 milj. euroa maksettuja vahingonkorvauksia asfalttikartelliin liittyen.

Liiketoimintasegmentit

Raportointirakenteen muutos vuonna 2016

Strategian tarkennuksen myötä päällystys-segmentin projektimuotoinen liiketoiminta, kuten maarakentaminen, siirrettiin 1. tammikuuta 2016 alkaen infraprojektit-segmenttiin.

Vuoden 2016 alusta alkaen päällystys-segmentti sisältää päällystys- ja kiviainesliiketoiminnan ja infraprojektit-segmentti kalliorakentamisen sekä maa- ja insinöörirakentamisen. Raportoivat liiketoimintasegmentit pysyvät samoina ja ovat: päällystys, infraprojektit, Suomen talonrakentaminen ja Venäjän toiminnot.

Yhtiö julkistaa uuden raportointirakenteen mukaiset pro forma -luvut vuodelta 2015 vuoden 2016 ensimmäisen vuosineljänneksen aikana.

Päällystys

Toimintaympäristö

Bitumin halpeneminen ja sen myötä päällysteiden yksikköhintojen lasku lisäsivät kysyntää etenkin Suomessa. Kasvukeskusten infrahankkeet ylläpitivät maarakentamisen ja kiviainestoiminnan kysyntää. Ruotsissa ja Norjassa teiden rakennus- ja perusparannusurakat lisäsivät päällystyskysyntää. Tanskassa kilpailutilanne on tiukka, ja julkisten investointien pieneneminen laski päällystysvolyymeja. Baltiassa markkinatilanne pysyi vakaana.

Päällystys-segmentin avainluvut		10-12/2015	10-12/2014	Muutos	1-12/2015	1-12/2014	Muutos
Liikevaihto	M€	203,9	236,2	-32,3	874,5	907,5	-33,0
Liikevoitto	M€	-3,4	5,2	-8,6	16,9	32,2	-15,3
%:a liikevaihdosta	%	-1,7	2,2		1,9	3,5	
Saadut tilaukset	M€	68,3	60,9	7,4	558,3	685,2	-126,9
Tilaukanta ¹⁾	M€	225,0	334,3	-109,3	225,0	334,3	-109,3
Liiketoimintaan sidottu pääoma ¹⁾	M€	231,2	262,1	-30,9	231,2	262,1	-30,9

1) kauden lopussa

Loka-joulukuu 2015 (10–12/2014)

Liikevaihto loka-joulukuussa oli 203,9 milj. euroa (236,2). Liikevaihdosta 44 % (39) tuli Suomesta, 44 % (46) Skandinaviasta ja 12 % (15) Baltian maista. Liikevoitto heikkeni vertailukaudesta ja oli -3,4 milj. euroa (5,2). Tulos laski vertailukaudesta Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Liikevoittoa rasittivat Norjan vertailukautta heikompi tulos sekä maarakennuksen yksittäisten projektien kateheikennykset Suomessa. Liikevoitto parani Tanskassa ja Baltian maissa.

Saatujen tilausten määrä oli 68,3 milj. euroa (60,9). Lemminkäinen tuotti loka-joulukuussa 1,4 miljoonaa tonnia asfalttia (1,3).

Tammi-joulukuu 2015 (1–12/2014)

Liikevaihto tammi-joulukuussa oli 874,5 milj. euroa (907,5). Liikevaihdosta 45 % (43) tuli Suomesta, 43 % (44) Skandinaviasta ja 12 % (13) Baltian maista. Liikevoitto oli 16,9 milj. euroa (32,2). Liikevoiton pieneneminen johtui Norjan vertailukautta heikommasta tuloksesta, Norjan teiden huolto- ja ylläpitoliiketoiminnan myynnistä sekä maarakennuksen yksittäisten projektien kateheikennyksistä Suomessa. Tulosta tukivat vertailukautta paremmat tulokset Suomen, Ruotsin ja Baltian maiden päällystysliiketoiminnassa. Päällystys-segmentin vertailukauden tilauskanta sisältää yhtiön myymän teiden huolto- ja ylläpitoliiketoiminnan Norjassa, mikä selittää tilauskannan muutoksen. Lemminkäinen tuotti tammi-joulukuussa 6,5 miljoonaa tonnia asfalttia (6,3).

Infraprojektit

Toimintaympäristö

Kaupungistuminen ja investoinnit energiainfrastruktuuriin lisäsivät vaativan infrarakentamisen kysyntää. Etenkin Ruotsissa ja Norjassa markkina on vahva, ja maissa on käynnissä tai suunnitteilla useita suuria hankkeita. Suomessa rakentamista tukivat vaativan infrarakentamisen hankkeet kasvukeskuksissa. Baltian maissa markkinatilanne oli vakaa.

Infraprojektit-segmentin avainluvut		10-12/2015	10-12/2014	Muutos	1-12/2015	1-12/2014	Muutos
Liikevaihto	M€	76,0	73,4	2,6	263,1	286,0	-22,9
Liikevoitto	M€	3,6	1,5	2,1	11,8	7,2	4,6
%:a liikevaihdosta	%	4,8	2,1		4,5	2,5	
Saadut tilaukset	M€	14,0	10,2	3,8	173,8	99,2	74,6
Tilauskanta ¹⁾	M€	187,8	214,5	-26,7	187,8	214,5	-26,7
Liiketoimintaan sidottu pääoma ¹⁾	M€	1,2	-0,9	2,1	1,2	-0,9	2,1

1) kauden lopussa

Loka-joulukuu 2015 (10–12/2014)

Liikevaihto loka-joulukuussa oli 76,0 milj. euroa (73,4). Liikevaihdosta 69 % (63) tuli Suomesta, 20 % (31) Skandinaviasta, 6 % (4) Baltian maista ja 5 % (2) muista maista. Liikevoitto oli 3,6 milj. euroa (1,5). Liikevoittoa paransi hyvä projektinhallinta suurissa hankkeissa Suomessa. Kannattavuus kehittyi vertailukautta paremmin kaikissa maissa, lukuun ottamatta Ruotsia, jossa alhaiset volyymit heikensivät tulosta. Saatujen tilausten määrä oli 14,0 milj. euroa (10,2).

Tammi-joulukuu 2015 (1–12/2014)

Liikevaihto tammi-joulukuussa oli 263,1 milj. euroa (286,0). Liikevaihdosta 73 % (59) tuli Suomesta, 18 % (37) Skandinaviasta, 5 % (3) Baltian maista ja 4 % (1) muista maista. Liikevoitto parani ja oli 11,8 milj. euroa (7,2). Liikevoitto kasvoi eniten Suomessa suurten hankkeiden hyvän projektinhallinnan ansiosta. Kannattavuus kehittyi myönteisesti myös muissa maissa, lukuun ottamatta Ruotsia, jossa vertailukautta alhaisemmat volyymit heikensivät tulosta. Vertailukauden liikevoittoa heikensi 3 milj. euron alaskirjaus asiakkaan ajaututtua konkurssiin. Liiketoimintaan sidottu pääoma oli katsauskauden päättyessä 1,2 milj. euroa (-0,9).

Suomen talonrakentaminen

Toimintaympäristö

Talonrakentamisen markkinatilanne pysyi vakaana vuonna 2015. Asuntotuotanto painottui edelleen pieniin asuntoihin kasvukeskuksissa. Asuntorahastojen aktiivisuus on säilynyt korkeana, ja sijoittajamyynti paikkasi heikentynyttä kuluttajamyyntiä. Liike- ja toimitilarakentaminen etenkin pääkaupunkiseudun ulkopuolella oli edelleen vähäistä.

Suomen talonrakentaminen - segmentin avainluvut		10-12/2015	10-12/2014	Muutos	1-12/2015	1-12/2014	Muutos
Liikevaihto	M€	176,1	165,9	10,2	537,8	539,0	-1,2
Liikevoitto	M€	11,4	-2,9	14,3	12,9	9,3	3,6
%:a liikevaihdosta	%	6,5	-1,8		2,4	1,7	
Saadut tilaukset	M€	210,7	39,2	171,5	569,2	599,0	-29,8
Tilaukanta ¹⁾	M€	760,6	687,1	73,5	760,6	687,1	73,5
Liiketoimintaan sidottu pääoma ¹⁾	M€	274,8	303,7	-28,9	274,8	303,7	-28,9

1) kauden lopussa

Loka-joulukuu 2015 (10–12/2014)

Liikevaihto loka-joulukuussa nousi ja oli 176,1 milj. euroa (165,9). Liikevoitto oli 11,4 milj. euroa (-2,9). Liikevaihtoa ja liikevoittoa paransivat useat katsauskaudella valmistuneet omaperusteiset asuntokohteet, joissa oli korkeat myyntiasteet. Liikevaihto ja liikevoitto kasvoivat vertailukaudesta sekä pääkaupunkiseudulla että muualla Suomessa. Saatujen tilausten määrä oli 210,7 milj. euroa (39,2), joista merkittävin oli sopimus koulujen ja päiväkotien rakentamisesta elinkaarimallilla Porvooseen (61 milj. euroa).

Tammi-joulukuu 2015 (1–12/2014)

Liikevaihto tammi-joulukuussa oli 537,8 milj. euroa (539,0). Liikevaihto kasvoi pääkaupunkiseudulla, mutta laski muualla Suomessa. Liikevoitto parani vertailukaudesta ja oli 12,9 milj. euroa (9,3). Tulosta tuki pääkaupunkiseudun hyvä tulos sekä kannattavuuden paraneminen muualla Suomessa. Koko vuoden tulosta rasittivat vuoden toiselle neljännekselle kirjatut yli 5 milj. euron kuluerät, jotka muodostuivat mm. ei-strategisten tonttien myyntitappioista ja takuukorjaustoihin liittyvistä varauksista. Vertailukauden tulosta rasitti vanhan työyhteisöliittymän noin 4 milj. euron alaskirjaus, mutta samalla sitä tuki mittavan asunto- ja toimitilahankkeen valmistuminen Helsingin Töölönlahdella.

Epävarmassa taloustilanteessa omaperusteisten asuntojen aloituksia vähennettiin vuonna 2015 ja asuntomyyntiä tehostettiin etenkin valmiiden asuntojen osalta. Katsauskauden lopussa valmiiden myymättömien asuntojen määrä oli vertailukautta pienempi, 283 asuntoa (336). Liiketoimintaan sidotun pääoman määrä laski, ja oli 274,8 milj. euroa (303,7).

Vuonna 2016 omaperusteisia kohteita valmistuu vuotta 2015 vähemmän, ja valmistumiset painottuvat loppuvuoteen.

Lemminkäisen asuntotuotanto (omaperusteinen ja neuvottelu-urakointi)		10-12/2015	10-12/2014	Muutos	1-12/2015	1-12/2014	Muutos
Aloitukset	kpl	634	199	435	1 253	1 410	-157
- joista omaperusteisia	kpl	321	199	122	693	979	-286
Valmistuneet	kpl	493	640	-147	1 236	1 363	-127
- joista omaperusteisia	kpl	355	592	-237	859	1 088	-229
Myydyt	kpl	570	229	341	1 377	1 280	97
- joista omaperusteisia	kpl	257	229	28	817	849	-32
Sijoittajamyynnin osuus	%	65 %	34 %		51 %	47 %	
Rakenteilla kauden lopussa	kpl	1 388	1 362	26	1 388	1 362	26
- joista myymättömiä ¹⁾	kpl	464	522	-58	464	522	-58
Valmiit myymättömät kauden lopussa	kpl	283	336	-53	283	336	-53
Tonttivaranon tasearvo kauden lopussa	M€	105,3	105,4	-0,1	105,3	105,4	-0,1
Kilpailu-urakoidut aloitukset	kpl	139	23	116	542	244	298

1) kauden lopussa

Venäjänsä toiminnot

Toimintaympäristö

Venäjäällä toimintaympäristö pysyi epävakana. Kuluttajien ostovoima on heikentynyt inflaation nousun myötä. Asuntomarkkinoiden kilpailu on kiristynyt ja lainojen käsittelyajat ovat pidentyneet. Suurten väylien rakennus- ja korjaushankkeet ylläpitivät päällistyksen kysyntää.

Venäjän toiminnot -segmentin avainluvut		10-12/2015	10-12/2014	Muutos	1-12/2015	1-12/2014	Muutos
Liikevaihto	M€	70,0	82,0	-12,0	136,7	196,1	-59,4
Liikevoitto	M€	10,9	10,2	0,7	2,9	19,7	-16,8
%:a liikevaihdosta	%	15,6	12,4		2,1	10,1	
Saadut tilaukset	M€	3,1	5,9	-2,8	22,8	54,9	-32,1
Tilaukanta ¹⁾	M€	7,0	86,4	-79,4	7,0	86,4	-79,4
Liiketoimintaan sidottu pääoma ¹⁾	M€	35,0	68,4	-33,4	35,0	68,4	-33,4

1) kauden lopussa

Loka-joulukuu 2015 (10–12/2014)

Liikevaihto loka-joulukuussa oli 70,0 milj. euroa (82,0) ja liikevoitto 10,9 milj. euroa (10,2). Valuuttakurssimuutosten vaikutus euromääräiseen liikevaihtoon oli -19,9 milj. euroa ja liikevoittoon -3,9 milj. euroa vertailukauteen nähden.

Liikevaihto laski, mihin vaikutti vertailukautta alempi myytyjen asuntojen määrä. Liikevoitto nousi vertailukaudesta, koska katsauskaudella valmistui omaperusteinen Tapiola 2 -asuntokohde, jonka 418 asunnosta oli valmistumishetkellä myyty yli 90 prosenttia. Päällistyksen kannattavuus kehittyi myönteisesti. Saatujen tilausten määrä oli 3,1 milj. euroa (5,9).

Vuoden viimeisellä neljänneksellä myytiin 50 (228) omaperusteista asuntoa. Katsauskauden lopussa oli myymättä 51 (139) asuntoa.

Tammi-joulukuu 2015 (1–12/2014)

Liikevaihto tammi-joulukuussa oli 136,7 milj. euroa (196,1) ja liikevoitto 2,9 milj. euroa (19,7). Valuuttakurssimuutosten vaikutus euromääräiseen liikevaihtoon oli -45,6 milj. euroa ja liikevoittoon -1,0 milj. euroa vertailukauteen nähden.

Liikevaihto ja liikevoitto laskivat, koska vuoden aikana valmistui yksi omaperusteinen asuntokohde ja vertailukaudesta kaksi, mikä näkyy valmistuneiden ja myytyjen asuntojen määrän laskuna. Myös talonrakentamisen urakointia vähennettiin vertailukaudesta. Päällystyksessä kannattavuus on parantunut paremman urakkaportfolioin ansiosta. Segmentin koko vuoden liikevoittoa heikensi alaskirjaus liittyen yhtiön päätökseen luopua suunnitteilla olleesta Ilmatar-hankkeesta. Katsauskauden lopussa alaskirjauksen euromääräinen vaikutus oli 12,9 milj. euroa. Pitääkseen riskitasonsa maltillisena Lemminkäinen on strategiansa mukaisesti päättänyt toistaiseksi olla aloittamatta uusia omaperusteisia asuinrakennuskohteita Venäjällä.

Tilaukanta katsauskauden lopussa oli 7,0 milj. euroa (86,4), josta suurin osa on päällystyksen tilaukanta. Hyvin sujunut asuntomyynti on pienentänyt sidotun pääoman määrää, joka katsauskauden lopussa oli 35,0 milj. euroa (68,4).

Omaperusteinen asuntotuotanto, Venäjä		10-12/2015	10-12/2014	Muutos	1-12/2015	1-12/2014	Muutos
Aloitukset	kpl	0	0	0	0	0	0
Valmistuneet	kpl	418	339	79	418	545	-127
Myydyt	kpl	50	228	-178	384	520	-136
Rakenteilla kauden lopussa	kpl	0	418	-418	0	418	-418
- joista myymättömiä	kpl	0	283	-283	0	283	-283
Valmiit myynnissä kauden lopussa	kpl	51	139	-88	51	139	-88

Investoinnit

Vuoden 2015 bruttoinvestoinnit laskivat selvästi vertailukaudesta, ja olivat 10,3 milj. euroa (30,0), mikä oli 0,6 % (1,5) yhtiön liikevaihdosta. Lemminkäisen investoinnit ovat pääosin päällystys- ja infraprojektit-segmenttien korvausinvestointeja. Yhtiö on jatkanut investointeihin liittyvän päätöksenteon kriteerien tiukentamista ja seurantaprosessien tehostamista. Investointien väheneminen on vapauttanut pääomia etenkin päällystyksessä.

Henkilöstö

Lemminkäisen palveluksessa oli vuoden 2015 lopussa 4 059 henkilöä (4 748) eli 689 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin samana ajankohtana. Henkilöstömäärissä näkyy vuonna 2014 käytyjen henkilöstön vähentämistä koskevien neuvottelujen ja muiden vastaavien toimenpiteiden tulokset kaikissa toimintamaissa, Ruotsin talonrakentamisen liiketoiminnan ja Norjan teiden huolto- ja ylläpitoliiketoiminnan myynnit sekä Venäjän talonrakentamisen toimintojen sopeuttaminen. Suurin muutos edelliseen vuosineljännekseen johtuu päällystystoiminnan kausiluonteisuudesta. Katsauskauden henkilöstöstä 1 845 (2 070) oli toimihenkilöitä ja 2 214 (2 678) oli työntekijöitä.

Henkilöstö liiketoimintasegmenteittäin, jatkuvat toiminnot		31.12.2015	31.12.2014	Muutos 12/15 vs. 12/14	30.9.2015	Muutos 12/15 vs. 9/15
Päällystys	hlöä	2 124	2 225	-101	3 187	-1 063
Infraprojektit	hlöä	463	439	24	461	2
Suomen talonrakentaminen	hlöä	947	1 038	-91	958	-11
Venäjän toiminnot	hlöä	405	635	-230	464	-59
Emoyhtiö ja muut	hlöä	120	411	-291	127	-7
Konserni yhteensä	hlöä	4 059	4 748	-689	5 197	-1 138

Henkilöstö maittain, jatkuvat toiminnot		31.12.2015	31.12.2014 ¹⁾	Muutos 12/15 vs. 12/14 ¹⁾	30.9.2015	Muutos 12/15 vs. 9/15
Suomi	hlöä	2 204	2 286	-82	2 880	-676
Ruotsi, Norja, Tanska	hlöä	804	1 155	-351	1 054	-250
Baltian maat	hlöä	625	642	-17	774	-149
Venäjä	hlöä	405	635	-230	464	-59
Muut maat	hlöä	21	30	-9	25	-4
Konserni yhteensä	hlöä	4 059	4 748	-689	5 197	-1 138

1) Vuoden 2014 luvut on oikaistu Suomen ja Muut maat osalta.

Muutokset johtoryhmässä

Robert Blumberg aloitti päällystys-liiketoimintasegmentin johtajana sekä johtoryhmän jäsenenä 1.1.2015. Venäjän toiminnot -liiketoimintasegmentin johtaja sekä johtoryhmän jäsen Maaret Heiskari jätti yhtiön ja paikkansa konsernin johtoryhmän jäsenenä 30.6.2015.

Työturvallisuus ja ympäristö

Lemminkäisen työturvallisuustoimenpiteiden tavoitteena on luoda turvallinen työympäristö kaikille työntekijöille ja alihankkijoille. Lemminkäinen on sitoutunut Rakennusteollisuus RT ry:n yhteisiin työturvallisuusperiaatteisiin, joiden tavoitteena on vauhdittaa rakennusalan etenemistä kohti Nolla tapaturmaa -päämäärää.

Vuonna 2015 yhtiö jatkoi turvallisuustyön kehittämistä sekä parhaiden käytäntöjen jalkauttamista kaikissa toiminnoissaan. Yhtiö seuraa kuukausittain tapaturmataajuuden kehittymistä ja tekee toimenpidesuunnitelmia sen pohjalta. Yhtiö seuraa myös aliurakoitsijoiden tapaturmataajuutta.

Lemminkäinen pienentää toimintansa ympäristövaikutuksia mm. käyttämällä luonnonvaroja mahdollisimman säästeliäästi ja hyödyntämällä kierrätysmateriaaleja tuotannossaan. Yhtiö panostaa luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen kehittämällä jälkihoitotoimenpiteitä kiviainesalueilleen. Yhtiö kehittää tuotantotekniikkaansa vähentääkseen energiankulutustaan ja ympäristövaikutuksiaan.

Vuonna 2015 Lemminkäinen määritteli yhtiön toiminnan kannalta olennaisimmat kestävä kehityksen osa-alueet ja niihin liittyvät tavoitteet. Määrittelytyöhön osallistui sisäisen työryhmän lisäksi ulkoisia sidosryhmiä. Samalla syntyi Lemminkäisen kestävä kehityksen toimintamalli, jossa tarkennettiin roolit ja vastuut sekä seuranta- ja raportointitavat mittareineen. Mittareihin sisältyy esimerkiksi energiankulutukseen ja materiaalitehokkuuteen liittyviä tunnuslukuja.

Lemminkäisen kestävä kehityksen mukaisesta toiminnasta kerrotaan tarkemmin yhtiön vuosikertomuksessa ja verkkosivuilla.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Konsernin segmentit vastaavat omasta tutkimus- ja kehitystoiminnastaan. Lemminkäisellä kehitystoiminnan painopisteinä ovat ympäristö- ja energiatehokkuuden parantaminen sekä hankkeissa tapahtuva kehitystyö. Lisäksi yhtiöllä on käynnissä operatiivisen tehokkuuden parantamiseen tähtääviä hankkeita. Lemminkäisen Keskuslaboratorio on keskittynyt päällystyksen tutkimus- ja kehitystyöhön. Yhtiön tavoitteena on jatkuvasti lisätä esimerkiksi matalalämpö- ja kierrätysasfalttien osuutta tuotannossaan. Vuonna 2015 kului kirjatut konsernin tutkimus- ja kehitysmenot olivat noin 0,2 % (0,5) liikevaihdosta.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Yhtiöllä on yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa ja samansuuruiseen osinkoon. Lemminkäisen osakepääoma on 34 042 500 euroa, ja osakkeiden lukumäärä katsauskauden lopussa oli 23 219 900 kappaletta. Lemminkäisellä oli katsauskauden päättyessä hallussaan 16 687 omaa osaketta.

Kaupankäynti osakkeilla

Lemminkäisen kaikkien osakkeiden markkina-arvo 31.12.2015 oli 320,0 milj. euroa (220,9). Lemminkäinen Oyj:n osakkeen kurssi 1.1.2015 NASDAQ Helsinki Oy:ssä oli 9,52 euroa (15,20) ja 31.12.2015 13,79 euroa. NASDAQ Helsinki Oy:n lisäksi Lemminkäisen osakkeella käydään kauppaa myös vaihtoehtoisilla markkinapaikoilla. Osakkeiden kokonaisvaihto tammi-joulukuussa 2015 oli yhteensä 2 759 034 kappaletta (1 268 320), josta 5 % (14) tuli vaihtoehtoisilta markkinapaikoilta. (Lähde: Fidessa Fragmentation Index, <http://fragmentation.fidessa.com>)

Osakkeenomistajat

Yhtiöllä oli 31.12.2015 kaikkiaan 4 391 osakkeenomistajaa (4 532). Hallintarekisteröityjen ja ulkomaalaisten omistajien osuus Lemminkäinen Oyj:n kaikista osakkeista ja äänimäärästä oli 12,5 prosenttia (12,7). Yhtiön omistusosuuksien jakautuminen sektori- ja suuruusluokittain, suurimmat osakkeenomistajat sekä johtoryhmän ja hallituksen osakeomistukset löytyvät yhtiön verkkosivuilta osoitteesta www.lemminkainen.fi/Sijoittajat/Omistajat.

Osakassopimukset

Yhtiön tiedossa ei ole sellaisia osakkaiden välisiä sopimuksia, joilla olisi merkitystä omistuksen tai äänivallan käyttämiselle yhtiökokouksissa.

Liputusilmoitukset

Lemminkäinen vastaanotti vuoden 2015 aikana (30.9.) kaksi liputusilmoitusta. Perinnönjaon seurauksena Olavi Pentin kuolinpesän omistus Lemminkäinen Oyj:ssä väheni 1 496 635 osakkeesta ja äänestä, eli noin 6,45 prosentista, nolnaan. Samalla perinnönjaon seurauksena Lauri Pentin omistus Lemminkäinen Oyj:n osakkeista nousi 1 161 635 osakkeeseen, mikä vastaa yli 5 prosenttia Lemminkäinen Oyj:n kaikista osakkeista ja äänistä.

Yhtiökokouksen päätökset ja hallinto

Lemminkäinen Oyj:n varsinainen yhtiökokous vahvisti 25.3.2015 yhtiön tilinpäätöksen konsernitilinpäätöksineen vuodelta 2014 ja myönsi hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajana ja väliaikaisena toimitusjohtajana toimineille henkilöille vastuuvapauden.

Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että 31.12.2014 päättyneeltä tilikaudelta ei jaeta osinkoa.

Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti valtuuttaa hallituksen päättämään omien osakkeiden hankkimisesta. Hallitus voi valtuutuksen perusteella päättää enintään 2 321 990 oman osakkeen hankkimisesta. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti valtuuttaa hallituksen päättämään osakeannista ja/tai osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:n tarkoittamien osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta yhdessä tai useammassa erässä, joko maksua vastaan tai maksutta. Annettavien osakkeiden määrä, mukaan lukien erityisten oikeuksien perusteella saatavat osakkeet, voi olla enintään 4 643 980 osaketta. Hallitus voi päättää antaa joko uusia osakkeita tai yhtiön hallussa mahdollisesti olevia omia osakkeita. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä lukien.

Yhtiökokous vahvisti hallituksen jäsenten lukumääräksi seitsemän. Hallituksen jäseniksi valittiin Berndt Brunow, Noora Forstén, Finn Johnsson, Juhani Mäkinen, Kristina Pentti-von Walzel, Heikki Rätty ja Heppu Pentti. Tilintarkastajaksi

valittiin uudelleen tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy. Päävastuullisena tilintarkastajana toimi 25.3.2015 pidettyyn varsinaiseen yhtiökokoukseen asti KHT Kim Karhu sekä siitä eteenpäin KHT Markku Katajisto.

Lemminkäinen Oyj:n hallituksen järjestäytymiskokous pidettiin 25.3.2015. Kokouksessa valittiin hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä päätettiin hallituksen valiokuntien kokoonpanot. Hallitus valitsi uudelleen hallituksen puheenjohtajaksi Berndt Brunowin ja varapuheenjohtajaksi Juhani Mäkisen. Hallitus valitsi keskuudestaan tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi Heikki Rädyn ja jäseniksi Juhani Mäkisen ja Kristina Pentti-von Walzelin. Nimitysvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Berndt Brunow ja jäseniksi Noora Forstén ja Kristina Pentti-von Walzel. HR-valiokunnan puheenjohtajaksi valittiin Berndt Brunow ja jäseniksi Noora Forstén ja Kristina Pentti-von Walzel.

Oikeudenkäynnit

Asfalttikartelliin liittyvät vahingonkorvaukset

Helsingin hovioikeus käsitteli Helsingin käräjäoikeuden marraskuussa 2013 ratkaisemien kanteiden valituksia 2.3.2015–1.10.2015 pidetyissä suullisen pääkäsittelyn istunnoissa. Hovioikeus ei ole vielä vahvistanut päätösten tarkkaa antamisajankohtaa, mutta se on todennut alustavasti, että päätökset annetaan vuoden 2016 aikana. Päätöksillä voi olla merkittävä vaikutus Lemminkäisen taloudelliseen asemaan. Hovioikeudessa käsiteltävien kanteiden lisäksi käräjäoikeuden käsittelyn alkamista odottaa 21 vahingonkorvauskannetta Lemminkäistä ja muita asfalttialan yrityksiä vastaan. Käsittelyn alkamista odottavien kanteiden pääomamäärä on yhteensä noin 26 miljoonaa euroa, joista Lemminkäinen on tehnyt yhteensä 13,0 miljoonan euron kuluvarauksen. Aiheesta löytyy lisätietoa yhtiön verkkosivuilta osoitteessa <http://www.lemminkainen.fi/Lemminkainen/Sijoittajat/Lemminkainen-sijoituskohteena/Asfalttikartelliasia/>.

Kierrätysasfaltin käyttömääriin liittyvät kiintiöt

Kierrätysasfaltin käyttömääriin liittyvien ympäristörikkomussyytteiden osalta ei ole tapahtunut muutoksia edellisen, 30.10.2015 julkistetun osavuositarkastuksen jälkeen. Tuusulan käräjäoikeus antoi 11.6.2015 vapauttavan päätöksen Lemminkäistä ja sen kahta työntekijää vastaan nostetussa ympäristörikkomussyytteessä, joka liittyi yhtiön Sammonmäen asfalttiaseman ympäristöluvissa määritettyihin kiintiöihin kierrätysasfaltin käyttömääristä asfalttimassan tuotannossa. Syyttäjät vaati Lemminkäiseltä rikosyhödyn menettämisenä 3,4 milj. euroa sekä yhteisösakkona vähintään 120 000 euroa. Käräjäoikeus katsoi, että Lemminkäinen tai sen kaksi työntekijää eivät ole syyllistyneet ympäristörikkomukseen. Syyttäjät ja ELY-keskus ovat valittaneet päätöksestä. Asian käsittely jatkuu seuraavaksi hovioikeudessa.

Kierrätysasfaltin murskaaminen uuden asfaltin raaka-aineeksi on ympäristöä säästävä käytäntö. Se pienentää tuotannon ympäristöhaittoja verrattuna neitseellisistä raaka-aineista valmistettuun asfalttiin. Laadultaan kierrätysasfalttia sisältävä asfalttimassa on yhtä hyvää kuin neitseellisistä raaka-aineista tehty asfalttimassa.

Riskit ja epävarmuustekijät

Lemminkäiselle riskienhallinta on olennainen osa liiketoimintaa. Sen tavoitteena on varmistaa strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttaminen parhaalla mahdollisella tuloksella sekä turvata toiminta myös muuttuvissa olosuhteissa. Yhtiön riskienhallinta perustuu hallituksen hyväksymään riskienhallintapolitiikkaan. Tarkempi kuvaus riskienhallinnasta löytyy yhtiön verkkosivuilta osoitteessa <http://www.lemminkainen.fi/Lemminkainen/Sijoittajat/Hallinto-ja-johto/Riskienhallinta/>.

Globaalin talouden ja rahoitusmarkkinoiden epävarmuus saattaa vaikuttaa haitallisesti Lemminkäisen toimintaan, tulokseen, taloudelliseen asemaan ja pääoman lähteisiin. Etenkin Suomessa yhtiön liiketoiminta on riippuvainen uudisrakentamisen syklisyydestä. Lemminkäinen hallinnoi tämäntyyppisiä riskejä rakenteellisesti hajauttamalla liiketoimintaa Skandinaviaan, Baltian maihin ja Venäjälle.

Muutosjohtamisella, rekrytointien onnistumisella sekä osaavalla ja motivoituneella henkilöstöllä on tärkeä rooli tavoitteiden mukaisen tuloksellisen, ja liiketoimintaa säättävien lakien ja asetusten sekä hyvien liiketoimintatapojen

mukaisen, toiminnan varmistamisessa. Liiketoimintasegmentit kehittävät toimintamallejaan ketteryyden, kustannustehokkuuden ja toiminnan yhdenmukaisuuden kasvattamiseksi.

Venäjällä heikentynyt taloustilanne, ruplan kurssivaihtelut ja pitkittynyt poliittinen epävarmuus tai EU:n ja Venäjän välisten pakotteiden merkittävä kärjistyminen voivat vaikuttaa negatiivisesti Lemminkäisen liiketoimintaan. Lisäksi Venäjän poliittinen kulttuuri, lainsäädäntö ja sen tulkinta ja viranomaiskäytännöt verrattuna Suomeen sekä oikeusjärjestelmän, hallintomenettelyjen ja lainvalvonnan mekanismien tulkinnan epävarmuus ja muutokset voivat aiheuttaa merkittäviä riskejä. Yhtiö on tehostanut asuntomyyntiä Venäjällä, ja jotta Lemminkäisen riskitaso pysyy kohtuullisena, se ei toistaiseksi aloita uusia omaperusteisia rakennuskohteita Venäjällä.

Omaperusteisiin asunto- ja toimitilarakennusprojekteihin liittyy myynti- ja hintariskejä, sillä markkinatilanne jatkuu haastavana ja Lemminkäinen vastaa näissä hankkeissa koko toteutuksesta tonttien hankinnasta alkaen. Yhtiön tavoitteena on hallita ja seurata aktiivisesti riskiä, joka liittyy valmiiden myymättömien asuntojen ja muiden omaisuuserien sitomaan pääomaan. Lemminkäinen huomioi markkinamuutokset ja -riskit arvioidessaan uusien omaperusteisten kohteiden aloituksia. Uusia asuntokohteita aloitetaan vain, jos kohteilla on riittävän korkea varausaste. Valmiiden myymättömien asuntojen määrä pidetään mahdollisimman pienenä. Omaperusteiset toimitilakohteet myydään tavallisesti kiinteistösijoittajille rakennusprojektin alkuvaiheessa, mikä pienentää niihin liittyvää myyntiriskiä.

Lemminkäisen liiketoiminnan tulos riippuu onnistuneesta lupa-, sopimus- ja projektinhallinnasta, johon sisältyy riskejä esimerkiksi liittyen projektien hinnoitteluun, resurssien käyttöön, projektien suunnitteluun ja aikataulutukseen, kykyyn hankkia raaka-aineet kilpailukykyiseen hintaan, kustannusten hallintaan, muutosten hallintaan sekä korvausvaateiden käsittelyyn. Lisäksi projekteihin liittyvät oikeudenkäynnit saattavat vaikuttaa negatiivisesti yhtiön taloudelliseen tulokseen. Lemminkäinen kehittää jatkuvasti sopimusosaamista sekä projektinhallintakäytäntöjä tarjous- ja toteutusvaiheessa. Lisäksi projektiseurannan järjestelmiä ja ohjausmalleja uusitaan.

Raaka-aineiden hinnanvaihtelulla voi olla tulosvaikutuksia. Lemminkäisen suurin yksittäinen hankittava raaka-aine on bitumi, jonka hinta määräytyy pitkälti öljyn maailmanmarkkinahinnan mukaisesti. Yhtiö hallinnoi bitumin hintariskiä sopimusehdoilla ja johdannaisilla.

Lisäksi muutokset säätilassa voivat aiheuttaa vaihtelua tulonmuodostukseen. Etenkin päälylystys-segmenttiin kuuluvien päälylystys- ja kiviainesliiketoimintojen työkausien pituuteen vaikuttavat merkittävästi sääolosuhteet, mikä saattaa vaikuttaa yhtiön tulokseen sekä sen ajoittumiseen.

Lemminkäinen altistuu toiminnassaan rahoitusriskeille, joista merkittävimpiä ovat rahoituksen hankinta-, likviditeetti-, valuuttakurssi-, korko- ja luottoriski, sekä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisriskille. Rahoitusriskien hallinta perustuu yhtiön rahoituspolitiikkaan, joka määrittää rahoitusriskien hallinnan ja rahoitustoimien toimintaperiaatteet ja vastuunjaot. Ulkoiset tapahtumat voivat vaikuttaa negatiivisesti rahoituksen saatavuuteen, kustannuksiin ja/tai takaisinmaksusuunnitelmiin. Yhtiön tavoitteena on turvata rahoituksen saatavuus, optimoida likvidien varojen käyttö liiketoimintojen rahoittamisessa sekä minimoida korko- ja muut rahoituskustannukset. Liiketoiminnan valuuttakurssiriskejä suojataan ensisijaisesti operatiivisin keinoin. Tarvittaessa transaktioriskejä suojataan valuuttalainojen ja -johdannaisten avulla. Vuonna 2015 liikevaihdosta noin 34 % muodostui muissa toiminnallisissa valuutoissa kuin euroissa, joista keskeisimmät ovat Norjan, Ruotsin ja Tanskan kruunut sekä Venäjän rupla. Lemminkäinen ei suojaa translaatoriskiä. Suurin osa oman pääoman muuntoerosta kohdistuu Venäjän liiketoimintoihin.

Lisätietoa Lemminkäisen riskeistä ja tarkempi kuvaus riskienhallinnasta löytyy yhtiön verkkosivuilta. Taloudellisista riskeistä on lisäksi annettu tarkempi selvitys vuositilinpäätöksen liitetiedoissa.

Näkymät

Suomessa rakentamisen kokonaismäärän odotetaan kasvavan hieman vuonna 2016. Asuntotuotanto pysynee vakaana, ja asuntojen kysyntä painottuu yhä kasvukeskusten pieniin asuntoihin. Sijoittajamyynnin odotetaan säilyvän aktiivisena. Toimitilarakentaminen kasvaa yksittäisten suurhankkeiden sekä julkisen sektorin hankkeiden myötä. Korjausrakentaminen on edelleen vilkasta, mutta sen kasvu hidastuu.

Valtion leikkaukset ja taloudellinen epävarmuus rajoittavat infrarakentamisen investointeja Suomessa. Tie- ja väylärakentamisen ei odoteta kasvavan vuonna 2016, vaikka valtion suunnittelemat panostukset perusväylänpitoon lisäävät jonkin verran päällystykseen kysyntää lähivuosina. Infraprojektien kysyntää ylläpitävät vaativat hankkeet kasvukeskuksissa, mutta markkinan odotetaan heikkenevän vuonna 2016, sillä monia päätöksiä odotetaan yhä.

Norjassa ja Ruotsissa infrarakentamista tukevat valtion monivuotiset liikenneinfran kehitysohjelmat. Molemmissa maissa infrarakentamisen odotetaan kasvavan vuonna 2016. Kasvukeskusten ympärille on Ruotsissa ja Norjassa käynnissä tai suunnitteilla mittavia väylä- ja ratahankkeita, mikä lisää infraprojektien kysyntää. Maissa panostetaan merkittävästi myös energiantuotannon kehittämiseen ja uusimiseen. Päällystykseen kysyntä pysynee Ruotsissa ja Norjassa vuoden 2015 tasolla.

Tanskassa päällystykseen kasvua rajoittaa julkisten investointien pieneneminen.

Venäjällä markkinatilanne pysynee epävarmana. Öljyn hinnan vaihtelu heijastuu valuuttakurssiin. Inflaation nousu heikentää yhä kuluttajien ostovoimaa. Venäjän valtio pyrkii edelleen ylläpitämään asuntojen kysyntää subventoimalla kuluttajien asuntoluottoja. Isojen väylien rakentamis- ja korjaustyöt ylläpitävät päällystykseen kysyntää.

Baltian maissa infrarakentamisen määrän arvioidaan kääntyvän maltilliseen kasvuun vuonna 2016. Rail Baltica -rautatiehankkeen käynnistyminen lisäisi infrarakentamisen kysyntää kaikissa Baltian maissa.

Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä

Emoyhtiö Lemminkäinen Oyj:n jakokelpoinen oma pääoma on 138 209 602,00 euroa, josta sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto on 90 580 653,68 euroa, voittovarot edellisiltä tilikausilta 45 578 889,18 euroa ja tilikauden tulos 2 050 059,14 euroa.

Lemminkäinen Oyj:n hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että yhtiö jakaisi 31.12.2015 päättyneeltä tilikaudelta osinkoa 0,12 euroa osaketta kohti eli yhteensä 2 786 388,00 euroa, jolloin voittovaroihin jää 44 842 560,32 euroa.

Ohjeistus vuodelle 2016

Lemminkäinen arvioi, että vuonna 2016 sen liikevaihto on 1,8 miljardin euron tasolla. Liikevoiton (IFRS) vuonna 2016 yhtiö odottaa paranevan vuoteen 2015 verrattuna (37,3 milj. euroa).

Helsingissä, 4. päivänä helmikuuta 2016

LEMMINKÄINEN OYJ
Hallitus

TILINPÄÄTÖSTIEDOTTEEN TAULUKKO-OSA

Laatimisperusta

Tämän tilinpäätöstiedotteen laadinnassa on sovellettu kaikkia IAS 34 Osavuositarkastukset –standardin vaatimuksia. Tilinpäätöstiedotetta tulee lukea yhdessä vuoden 2014 tilinpäätöksen kanssa, joka on laadittu IFRS-standardien mukaisesti. Tilinpäätöstiedotteen tiedot ovat tilintarkastamattomia.

Laskennalliset verosaamiset

Yhtiö arvioi säännöllisesti laskennallisten verosaamistensa hyödynnettävyyttä ja on edellisen kauden lopun mukaisesti kirjannut laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista määrään, jonka se arvioi tulosennusteidensa perusteella olevan hyödynnettävissä tulevaisuudessa. Yhtiöllä oli 31.12.2015 laskennallista verosaamista yhteensä 36,9 miljoonaa euroa, joka muodostui pääasiassa verotuksellisista tappioista Suomessa ja Norjassa. Yhtiö katsoo, että pääosa aiempina vuosina syntyneistä tappioista johtui tunnistetuista syistä, joiden uusiutuminen on epätodennäköistä. Suuri osa Suomen verotuksellisista tappioista johtuu käräjäoikeuden vuonna 2013 määräämistä vahingonkorvauksista asfalttikartelliin liittyen, jonka seurauksena pääosa Suomen verotappioista vanhenee vuonna 2023. Norjan verotappioilla ei ole vanhenemisaikaa.

Arvioiden käyttö

Tätä tilinpäätöstä laadittaessa johto on joutunut tekemään arvioita ja oletuksia sekä tekemään harkintaan perustuvia päätöksiä, jotka vaikuttava tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamiseen sekä raportoitujen varojen, velkojen, tuottojen ja kulujen määrään. Toteumat voivat poiketa näistä arvioista. Arviot liittyvät lähinnä

- liikearvon arvonalentumistestauksissa tehtyihin oletuksiin,
- laskennallisten verosaamisten hyödynnettävyyteen,
- epäkurantin vaihto-omaisuuden määrään,
- epäkuranttien myyntisaamisten kirjaamiseen,
- osatuloutettavien rakennusprojektien valmistusasteen ja kokonaistuottojen ja -kustannusten määrittämiseen sekä
- varausten todennäköisyyteen ja määrään.

Laatimisperiaatteet

Tämän tilinpäätöksen laadinnassa on sovellettu samoja IFRS-standardien kirjaamis- ja arvostusperiaatteita kuin vuoden 2014 tilinpäätöksessä, huomioiden alempana esitetyt muutokset.

Toimintasegmentit

Yhtiö muutti raportointirakennettaan 1.1.2015. Aiempi infrarakentaminen-toimintasegmentti jaettiin kahteen uuteen toimintasegmenttiin. Päällystys-, kiviaines- ja maarakennusliiketoiminta siirtyivät uuteen päällystys-toimintasegmenttiin. Pohja-, insinööri- ja kalliorakentaminen muodostavat uuden infraprojektit-toimintasegmentin. Yhtiön toimintasegmentit 1.1.2015 alkaen ovat:

- päällystys,
- infraprojektit,
- Suomen talonrakentaminen ja
- Venäjän toiminnot.

Konsernin muissa toiminnoissa raportoidaan konsernin emoyhtiö sekä muita segmenteille kohdistamattomia toimintoja ja omaisuuseriä, mm. Ruotsin talonrakentaminen, kiinteistövuokraustoimintaa harjoittava osakkuusyhtiö Finavo Oy sekä yksittäisiä tontteja tai maa-alueita hallinnoivia yhtiöitä pääosin Suomen ulkopuolelta.

Lisäksi yhtiö on muuttanut raportoitavien segmenttitietojen laatimisperiaatteita 1.1.2015 alkaen. Jatkossa yhtiö raportoi konsernin ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle konsernin ja kunkin segmentin sidotun pääoman. Yhtiön raportoima sidottu pääoma muodostuu aineellisista hyödykkeistä, liikearvosta, muista aineettomista hyödykkeistä sekä nettokäyttöpääomasta. Nettokäyttöpääoma sisältää vaihto-omaisuuden, lyhytaikaiset myynti- ja muut saamiset, varaukset, lyhytaikaiset osto- ja muut velat sekä tuloverosaamiset ja -velat. Segmenteille allokoitua nettokäyttöpääomassa ei kuitenkaan raportoida henkilöstökulujaksotuksia, korkojaksotuksia, johdannaisiin liittyviä jaksotuksia eikä välittömien ja välillisten verojen jaksotuksia. Nämä esitetään erikseen segmenteille kohdistamattomina erinä.

Vuonna 2015 voimaan tulleet uudet standardit, tulkinnat ja IFRS-standardeihin tehdyt vuosittaiset parannukset

Millään 1.1.2015 alkaneella tilikaudella yhtiön käyttöönottamalla IFRS-standardilla, IFRIC-tulkinnalla tai IFRS-standardeihin tehdyllä vuosittaisella parannuksella ei ole olennaista vaikutusta yhtiön konsernitilinpäätökseen.

Myöhemmin voimaan tulevat yhtiön soveltamat uudet standardit ja tulkinnat ja IFRS-standardeihin tehdyt vuosittaiset parannukset

Useat uudet standardit, standardien muutokset ja tulkinnat tulevat voimaan vasta 1.1.2015 alkaneen tilikauden jälkeen, eikä niitä ole sovellettu tätä konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Näistä IFRS 15 ja 16 standardeilla saattaa olla olennainen vaikutus konsernitilinpäätökseen.

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardi julkaistiin vuoden 2014 toukokuussa. Standardin voimaantuloajankohta on 1.1.2018 tai sen jälkeen alkava tilikausi. Standardin aikaisempi soveltaminen on sallittua. Standardin voimaantulo EU-alueella vaatii EU:n hyväksynnän, jonka jälkeen sen soveltaminen on sallittua. Standardi määrittää miten ja milloin tuotot sopimuksista asiakkaiden kanssa tulee kirjata. Yhtiö selvittää standardin vaikutuksia konsernitilinpäätökseen.

IFRS 16 Leases -standardi julkaistiin vuoden 2016 tammikuussa. Standardin voimaantuloajankohta on 1.1.2019 tai sen jälkeen alkava tilikausi. Standardin aikaisempi soveltaminen edellyttää, että IFRS 15 on otettu käyttöön. Standardin voimaantulo EU-alueella vaatii EU:n hyväksynnän, jonka jälkeen sen soveltaminen on sallittua. Standardia sovelletaan vuokralle ottajan tilinpäätökseen. Kaikki vuokrasopimukset kirjataan taseeseen arvoltaan pieniä vuokraohteita ja lyhytaikaisia vuokrasopimuksia lukuun ottamatta. Yhtiö aloittaa standardin vaikutuksien analysoinnin konsernitilinpäätökseen tulevalla tilikaudella.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardi julkaistiin vuoden 2014 heinäkuussa ja se tulee voimaan 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavalla tilikaudella. Standardin voimaantulo EU-alueella vaatii EU:n hyväksynnän. Standardi vaikuttaa muun muassa rahoitusinstrumenttien luottotappioiden kirjaamiseen. Luottotappiot kirjataan standardin mukaan odotettuihin tappioihin perustuen, mikä aikaistaa luottotappiokirjauksia. Lisäksi standardi vaikuttaa rahoitusvarojen ja -velkojen luokitteluun ja arvostamiseen, mutta tällä ei ole olennaista vaikutusta yhtiön konsernitilinpäätökseen.

Millään muulla julkaistulla, muttei vielä voimassa olevalla IFRS-standardilla, IFRIC-tulkinnalla tai IFRS-standardeihin tehtävällä vuosittaisella parannuksella ei odoteta olevan olennaista vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Tilinpäätös ja liitetiedot

- 1) Konsernin tuloslaskelma
- 2) Konsernin laaja tuloslaskelma
- 3) Konsernitase
- 4) Konsernin rahavirtalaskelma
- 5) Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista
- 6) Toiminnan kausiluonteisuus
- 7) Tilikauden poikkeukselliset tapahtumat
- 8) Konsernin tuloslaskelma vuosineljänneksittäin
- 9) Segmentti-informaatio
- 10) Tunnusluvut
- 11) Lopetetut toiminnot
- 12) Aineelliset hyödykkeet
- 13) Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot
- 14) Lähipiiritapahtumat
- 15) Ehdolliset varat ja velat

1) KONSERNIN TULOSLASKELMA

	10-12/ 2015	10-12/ 2014	1-12/ 2015	1-12/ 2014
Milj. euroa				
Liikevaihto	528,5	608,3	1 879,0	2 044,5
Liiketoiminnan muut tuotot	5,0	7,9	11,0	18,3
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston muutos	-78,5	-89,0	-81,1	14,5
Valmistus omaan käyttöön	0,0	0,2	0,1	1,4
Aineiden ja palveluiden käyttö	312,7	353,3	1 299,6	1 477,5
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	76,5	88,6	294,9	337,0
Poistot	9,2	9,9	38,0	43,2
Arvonalentumiset	0,4	1,3	0,4	1,3
Liiketoiminnan muut kulut	37,9	74,6	140,2	184,0
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	0,6	0,4	1,4	0,5
Liikevoitto	18,9	0,1	37,3	36,3
Rahoituskulut	11,4	32,8	54,5	79,2
Rahoitustuotot	6,3	25,0	33,9	41,3
Tulos ennen veroja	13,7	-7,7	16,7	-1,7
Tuloverot	-3,8	1,5	-9,4	-3,3
Jatkuvien toimintojen tulos	9,9	-6,2	7,2	-5,0
Tulos lopetetuista toiminnoista		-0,1		23,1
Tilikauden tulos	9,9	-6,3	7,2	18,1

Tilikauden tuloksen jakautuminen				
Emoyhtiön omistajille	9,8	-6,3	7,2	18,2
Määräysvallattomille omistajille	0,2	0,0	0,0	0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu laimentamaton ja laimennettu osakekohtainen tulos				
Jatkuvista toiminnoista, euroa	0,33	-0,41	-0,15	-0,68
Lopetetusta toiminnoista, euroa		-0,01		1,08
Tilikauden tuloksesta, euroa	0,33	-0,42	-0,15	0,40

2) KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

	1-12/ 2015	1-12/ 2014
Milj. euroa	2015	2014
Tilikauden tulos	7,2	18,1
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
Eläkeveloitteet	0,3	0,0
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Muuntoerot	-4,2	-18,6
Rahavirran suojaus		0,1
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	-3,9	-18,5
Tilikauden laaja tulos	3,4	-0,4
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen		
Emoyhtiön omistajille	3,4	-0,3
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvan laajan tuloksen jakautuminen		
Jatkuvat toiminnot	3,4	-23,5
Lopetetut toiminnot		23,1

3) KONSERNITASE

Milj. euroa	12/2015	12/2014
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineelliset hyödykkeet	149,1	181,2
Liikearvot	53,1	53,8
Muut aineettomat hyödykkeet	14,0	20,2
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	4,7	6,9
Myytavissä olevat rahoitusvarat	2,7	3,2
Laskennallinen verosaaminen	36,9	42,0
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,5	0,5
Yhteensä	261,0	307,9
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	402,0	524,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset	241,9	290,0
Tuloverosaamiset	2,7	1,7
Myytavissä olevat rahoitusvarat		25,1
Rahavarat	127,9	109,1
Yhteensä	774,5	949,9
Varat yhteensä	1 035,5	1 257,8
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Osakepääoma	34,0	34,0
Ylikurssirahasto	5,7	5,7
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	91,4	91,4
Oman pääoman ehtoiset lainat	111,6	138,4
Muuntoerot	-25,9	-21,7
Edellisten tilikausien voitto	153,4	146,4
Tilikauden tulos	7,2	18,2
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	377,6	412,4
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,1	0,1
Oma pääoma yhteensä	377,6	412,5
Pitkäaikaiset velat		
Korolliset velat	123,1	139,5
Laskennalliset verovelat	14,7	15,6
Eläkevelvoitteet	0,1	0,6
Varaukset	26,6	27,5
Muut velat	0,5	0,8

Yhteensä	164,9	183,9
Lyhytaikaiset velat		
Korolliset velat	131,6	208,3
Varaukset	13,1	11,1
Saadut ennakot	105,4	145,4
Ostovelat ja muut velat	242,1	295,5
Tuloverovelat	0,8	1,1
Yhteensä	492,9	661,4
Velat yhteensä	657,8	845,3
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 035,5	1 257,8

4) KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

Milj. euroa	1-12/	1-12/
Sisältää lopetetut toiminnot	2015	2014
Tulos ennen veroja	16,7	21,6
Poistot ja arvonalentumiset	38,4	44,7
Muut oikaisut	48,3	14,5
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	103,4	80,8
Käyttöpääoman muutos	41,5	-92,8
Rahoituserät	-34,1	-34,7
Maksetut välittömät verot	-4,1	-1,7
Liiketoiminnan rahavirta	106,6	-48,4
Investoinneista saadut rahavirrat	39,6	174,4
Investoinneista suoritettavat rahavirrat	-11,9	-123,9
Investointien rahavirta	27,7	50,5
Pitkäaikaisten saamisten muutos	0,1	-0,6
Lainojen nostot	112,8	500,3
Lainojen takaisinmaksut	-200,7	-539,9
Oman pääoman ehtoinen laina	-27,1	69,3
Maksetut osingot		-0,1
Osakeanti		29,3
Transaktiokulut osakeannista		-2,0
Rahoituksen rahavirta	-115,0	56,4
Rahavarojen muutos	19,4	58,5
Rahavarat kauden alussa	109,1	51,1
Rahavarojen muuntoero	-0,5	-0,5
Rahavarat kauden lopussa	127,9	109,1

5) LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

A = Osakepääoma
 B = Ylikurssirahasto
 C = Suojausrahasto
 D = Sijoitetun vapaan pääoman rahasto
 E = Oman pääoman ehtoiset lainat
 F = Muuntoerot
 G = Kertyneet voittovarot
 H = Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma
 I = Määräysvallattomien omistajien osuus
 J = Oma pääoma yhteensä

Milj. euroa	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma 1.1.2014	34,0	5,7	-0,1	63,8	69,1	-3,1	154,1	323,5	0,6	324,0
Tilikauden tulos							18,2	18,2	0,0	18,1
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi										
Eläkeveloitteet							0,0	0,0		0,0
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi										
Muuntoerot						-18,6		-18,6		-18,6
Rahavirran suojaus			0,1					0,1		0,1
Tilikauden laaja tulos yhteensä			0,1			-18,6	18,2	-0,3	0,0	-0,4
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinta							0,2	0,2		0,2
Määräysvallattomien omistajien omistuksen muutos									-0,4	-0,4
Yhtiön palauttamattomat osakkeet, määräysvallattoman osuuden lunastus osakevaihdolla vuonna 2010							0,4	0,4		0,4
Osakeanti				29,3				29,3		29,3
Transaktiokulut osakeannista				-1,6				-1,6		-1,6
Oman pääoman ehtoisten lainojen korot							-8,3	-8,3		-8,3
Liiketoiminta omistajien kanssa yhteensä				27,7			-7,7	20,0	-0,4	19,6
Oman pääoman ehtoiset lainat					69,3			69,3		69,3
Oma pääoma 31.12.2014	34,0	5,7		91,4	138,4	-21,7	164,5	412,4	0,1	412,5

Milj. euroa	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Oma pääoma 1.1.2015	34,0	5,7		91,4	138,4	-21,7	164,5	412,4	0,1	412,5
Tilikauden tulos							7,2	7,2	0,0	7,2
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi										
Eläkeveloitteet							0,3	0,3		0,3
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi										
Muuntoerot						-4,2		-4,2		-4,2
Tilikauden laaja tulos yhteensä						-4,2	7,5	3,4	0,0	3,4

Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinta									
Oman pääoman ehtoisten lainojen korot ja kulut									
Liiketoiminta omistajien kanssa yhteensä									
Oman pääoman ehtoiset lainat									
Oma pääoma 31.12.2015	34,0	5,7	91,4	111,6	-25,9	160,6	377,6	0,1	377,6

6) TOIMINNAN KAUSILUONTEISUUS

Yhtiön tiettyjen liiketoimintojen kausiluonteisuus vaikuttaa yhtiön tulokseen ja sen ajoittumiseen. Päällystys-segmenttiin kuuluvien päällystys- ja kiviainesliiketoimintojen työkausien pituuteen vaikuttavat merkittävästi sääolosuhteet, mikä vaikuttaa yhtiön tulokseen sekä sen ajoittumiseen. Kyseisten liiketoimintojen työkaudet sekä sen myötä suurin osa tuloksesta ajoittuvat pääosin toiselle ja kolmannelle vuosineljännekselle. Lisäksi infraprojektit-segmenttiin kuuluvassa pohjarakentamisessa saattaa esiintyä pientä kausivaihtelua johtuen talonrakentamisen ajoituksesta.

Omaperusteiset talonrakennusprojektit aiheuttavat yhtiön tulokseen kausittaista vaihtelua, sillä tuotto niistä kirjataan myyntiasteen mukaisesti vasta projektin valmistuttua. Yhtiö pyrkii tasoittamaan kausivaihtelua käynnistämällä omaperusteisia kohteita tasaisesti vuoden aikana, jolloin kohteet valmistuvat ja tuotot niistä kirjataan mahdollisimman tasaisesti ympäri vuoden.

7) TILIKAUDEN POIKKEUKSELLISET TAPAHTUMAT

Yhtiö ilmoitti 31.3.2015 luopuvansa rakennuttajan roolista yhdessä Lipsanen & Co. Groupin kanssa suunnitteilla olleesta Ilmatar-asuntokohteesta. Neuvottelut hankkeen muista toteutusvaihtoehdoista saatiin päätökseen kolmannen vuosineljänneksen aikana. Osapuolet sopivat, että Lemminkäinen luopuu kokonaan osuudestaan hankkeesta, minkä seurauksena Lemminkäinen alaskirjasi vaihto-omaisuutta vuoden 2015 kolmannelle vuosineljänneksellä. Alaskirjauksen vaikutus vuoden 2015 tulokseen oli 12,9 miljoonaa euroa.

8) KONSERNIN TULOSLASKELMA VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

	10-12/	7-9/	4-6/	1-3/	10-12/
Milj. euroa	2015	2015	2015	2015	2014
Liikevaihto	528,5	568,8	492,1	289,6	608,3
Liiketoiminnan muut tuotot	5,0	0,4	2,5	3,1	7,9
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston muutos	-78,5	-0,2	-10,5	8,1	-89,0
Valmistus omaan käyttöön	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2
Aineiden ja palveluiden käyttö	312,7	417,9	335,2	233,9	353,3
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	76,5	83,9	79,6	54,8	88,6
Poistot	9,2	13,0	10,6	5,2	9,9
Arvonalentumiset	0,4				1,3
Liiketoiminnan muut kulut	37,9	34,6	43,5	24,2	74,6
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	0,6	1,3	0,3	-0,8	0,4
Liikevoitto	18,9	20,9	15,6	-18,1	0,1

Rahoituskulut	11,4	14,0	15,7	13,3	32,8
Rahoitustuotot	6,3	9,8	10,2	7,6	25,0
Tulos ennen veroja	13,7	16,6	10,2	-23,8	-7,7
Tuloverot	-3,8	-4,6	-5,2	4,2	1,5
Jatkuvien toimintojen tulos	9,9	12,0	5,0	-19,6	-6,2
Tulos lopetetuista toiminnoista					-0,1
Tilikauden tulos	9,9	12,0	5,0	-19,6	-6,3
Tilikauden tuloksen jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	9,8	12,0	5,1	-19,6	-6,3
Määräysvallattomille omistajille	0,2	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu laimentamaton ja laimennettu osakekohtainen tulos					
Jatkuvista toiminnoista	0,33	0,43	0,05	-0,96	-0,41
Lopetetuista toiminnoista					-0,01
Tilikauden tuloksesta	0,33	0,43	0,05	-0,96	-0,42

9) SEGMENTTI-INFORMAATIO

	10-12/ 2015	7-9/ 2015	4-6/ 2015	1-3/ 2015	10-12/ 2014	1-12/ 2015	1-12/ 2014
Milj. euroa	2015	2015	2015	2015	2014	2015	2014
Liikevaihto, konserni	528,5	568,8	492,1	289,6	608,3	1 879,0	2 044,5
Päällystys	203,9	347,4	258,8	64,4	236,2	874,5	907,5
Infraprojektit	76,0	62,5	65,7	58,9	73,4	263,1	286,0
Suomen talonrakentaminen	176,1	103,4	127,0	131,3	165,9	537,8	539,0
Venäjän toiminnot	70,0	30,7	17,4	18,6	82,0	136,7	196,1
Muut toiminnot	6,8	33,5	43,5	22,3	70,3	106,1	179,2
Konsernieliminointi	-4,4	-8,7	-20,2	-5,9	-19,6	-39,2	-63,3
Poistot ja arvonalentumiset, konserni	9,6	13,0	10,6	5,2	11,2	38,4	44,4
Päällystys	6,0	9,9	7,4	2,3	7,5	25,5	30,0
Infraprojektit	1,2	1,3	1,3	1,4	1,6	5,1	6,3
Suomen talonrakentaminen	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3
Venäjän toiminnot	0,3	0,4	0,4	0,3	0,5	1,5	1,9
Muut toiminnot	2,0	1,4	1,5	1,1	1,6	6,0	6,1
Liikevoitto, konserni	18,9	20,9	15,6	-18,1	0,1	37,3	36,3
Päällystys	-3,4	32,1	15,2	-27,0	5,2	16,9	32,2
Infraprojektit	3,6	3,1	4,3	0,8	1,5	11,8	7,2

Suomen talonrakentaminen	11,4	-2,3	-3,4	7,3	-2,9	12,9	9,3
Venäjän toiminnot	10,9	-10,6	1,4	1,1	10,2	2,9	19,7
Muut toiminnot	-3,7	-1,3	-1,9	-0,3	-13,9	-7,2	-32,2
Liikevoittoprosentti, konserni, %	3,6	3,7	3,2	-6,2	0,0	2,0	1,8
<i>Päällystys</i>	-1,7	9,2	5,9	-41,8	2,2	1,9	3,5
<i>Infraprojektit</i>	4,8	4,9	6,6	1,3	2,1	4,5	2,5
<i>Suomen talonrakentaminen</i>	6,5	-2,2	-2,7	5,5	-1,8	2,4	1,7
<i>Venäjän toiminnot</i>	15,6	-34,5	8,1	6,0	12,4	2,1	10,1

Sidottu pääoma						
Milj. euroa	12/2015	9/2015	6/2015	3/2015	12/2014	
Päällystys	231,2	249,9	252,4	252,9	262,1	
Infraprojektit	1,2	-6,8	-8,7	-5,4	-0,9	
Suomen talonrakentaminen	274,8	272,0	289,6	276,9	303,7	
Venäjän toiminnot	35,0	32,2	59,4	62,2	68,4	
Muut toiminnot	8,6	9,4	30,7	36,7	35,5	
Yhteensä	550,8	556,7	623,3	623,2	668,8	
Segmenteille kohdistamattomat erät	-76,0	-70,6	-76,4	-68,8	-78,4	
Konserni yhteensä ¹⁾	474,8	486,1	547,0	554,4	590,4	

¹⁾ Sisältää myytäviksi luokiteltuihin pitkäaikaisiin omaisuuseriin kuuluvat varat ja velat

10) TUNNUSLUVUT

	12/2015	12/2014
Oman pääoman liukuva 12 kk:n tuotto, %	1,8	4,9
Sijoitetun pääoman liukuva 12 kk:n tuotto (ROI), % ¹⁾	10,2	13,5
Sijoitetun pääoman liukuva 12 kk:n tuotto (ROCE), % ²⁾	5,3	4,5
Liikevoitto-%	2,0	1,8
Omavaraisuusaste, %	40,6	37,1
Gearing, %	33,6	51,8
Korollinen nettovelka, milj. euroa	126,8	213,6
Bruttoinvestoinnit, milj. euroa	10,3	30,0
Tilaukanta, jatkuvat toiminnot, milj. euroa	1 180,3	1 456,1
- josta Suomen ulkopuolisen liiketoiminnan osuus, milj. euroa	127,4	439,3
Henkilöstö kauden lopussa, jatkuvat toiminnot	4 059	4 748
Laimentamaton ja laimennettu osakekohtainen tulos, euroa	-0,15	0,40
Oma pääoma/osake, euroa	16,28	19,33
Osinko/osake, euroa	0,12 ³⁾	0,00
Osinko/tulos, %	38,5	0,0

Osakekannan markkina-arvo, milj. euroa	320,0	220,9
Kurssi kauden lopussa, euroa	13,79	9,52
Vaihto kaudella (NASDAQ Helsinki), 1 000 kpl	2 612	1 096
Osakkeiden lukumäärä yhteensä	23 219 900	23 219 900
Omien osakkeiden lukumäärä	16 687	16 687
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo	23 192 760	21 328 672
Laimennusvaikutuksella oikaistu ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo	23 192 760	21 328 672

¹⁾ Sisältää lopetettujen toimintojen vaikutuksen

²⁾ Laskentakaava: liikevoitto, liukuva 12kk / (oma pääoma (kvartaalien keskiarvo) + korolliset velat (kvartaalien keskiarvo)) x 100

³⁾ Hallituksen esitys yhtiökokoukselle

11) LOPETETUT TOIMINNOT

2015

Vuonna 2015 yhtiö ei ole luokitellut toimintojaan lopetetuiksi toiminnoiksi.

2014

Lemminkäinen tiedotti 14.5.2014 myyneensä Talotekniikkaliiketoimintansa myymällä Lemminkäinen Talotekniikka Oy:n koko osakekannan. Kauppa saatettiin päätökseen 13.6.2014 ja sen kokonaiskauppahinta oli 55,4 miljoonaa euroa. Myynnistä yhtiö kirjasi 23,6 miljoonan euron myyntivoiton ennen veroja 2014 toiselle vuosineljännekselle. Lemminkäinen Talotekniikka Oy luokiteltiin myyntihetkellä lopetetuksi toiminnoksi.

Vuonna 2014 lopetettujen toimintojen tulos ja luovutusvoiton vaikutus esitetään alla olevassa taulukossa.

Milj. euroa	1-12/2014
Lopetettujen toimintojen tulos	
Tuotot	77,4
Kulut	77,8
Tulos ennen veroja	-0,4
Verot	0,1
Tilikauden tulos	-0,4
Voitto luovutuksista ennen veroja	23,6
Verot	-0,1
Luovutusvoitto verojen jälkeen	23,5
Tulos lopetetuista toiminnoista	23,1
Lopetettujen toimintojen rahavirrat	
Liiketoiminnan rahavirta	-3,9
Investointien rahavirta	-0,1
Rahoituksen rahavirta	4,3
Rahavirrat yhteensä	0,4
Myyntien vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan	
Rahana saatu vastike	55,4

Luovutetut varat ja velat	-29,1
Muut kauppaan liittyvät erät	-2,6
Luovutusvoitto	23,6

12) AINEELLISET HYÖDYKKEET

Milj. euroa	12/2015	12/2014
Hankintameno tilikauden alussa	437,6	452,4
Muuntoero	-5,2	-12,1
Lisäykset	9,4	27,8
Vähennykset	-33,4	-26,7
Lopetetut liiketoiminnot		-3,7
Siirrot erien välillä	0,2	
Kertyneet poistot tilikauden lopussa	-259,5	-256,4
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	149,1	181,2

13) RAHOITUSINSTRUMENTTIEN KÄYVÄT ARVOT

A = Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat

B = Lainat ja saamiset

C = Myytävissä olevat rahoitusvarat

D = Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat rahoitusvelat

Milj. euroa	A	B	C	D	TASE- ARVO	KÄYPÄ ARVO
31.12.2015						
Pitkäaikaiset rahoitusvarat						
Myytävissä olevat rahoitusvarat			2,7		2,7	2,7
Muut pitkäaikaiset saamiset		0,5			0,5	0,3
Lyhytaikaiset rahoitusvarat						
Myyntisaamiset ja muut saamiset		235,9			235,9	235,9
Johdannaissopimukset	2,2				2,2	2,2
Myytävissä olevat rahoitusvarat					0,0	0,0
Rahavarat		127,9			127,9	127,9
Rahoitusvarat yhteensä	2,2	364,3	2,7		369,3	369,1
Pitkäaikaiset rahoitusvelat						
Korolliset rahoitusvelat				123,1	123,1	126,6
Muut pitkäaikaiset velat				0,5	0,5	0,5
Lyhytaikaiset rahoitusvelat						
Korolliset rahoitusvelat				131,6	131,6	131,6

Ostovelat ja muut rahoitusvelat ¹⁾		220,9	220,9	220,9
Johdannaissopimukset	5,4		5,4	5,4
Rahoitusvelat yhteensä	5,4	476,1	481,5	485,0

Milj. euroa					TASE-	KÄYPÄ
	A	B	C	D	ARVO	ARVO
31.12.2014						
Pitkäaikaiset rahoitusvarat						
Myytavissä olevat rahoitusvarat			3,2		3,2	3,2
Muut pitkäaikaiset saamiset		0,5			0,5	0,3
Lyhytaikaiset rahoitusvarat						
Myyntisaamiset ja muut saamiset		282,9			282,9	282,9
Johdannaissopimukset	7,1				7,1	7,1
Myytavissä olevat rahoitusvarat			25,1		25,1	25,1
Rahavarat		109,1			109,1	109,1
Rahoitusvarat yhteensä	7,1	392,5	28,3		427,9	427,7

Pitkäaikaiset rahoitusvelat						
Korolliset rahoitusvelat				139,5	139,5	139,4
Muut pitkäaikaiset velat				0,8	0,8	0,8
Lyhytaikaiset rahoitusvelat						
Korolliset rahoitusvelat				208,3	208,3	208,3
Ostovelat ja muut rahoitusvelat ¹⁾				273,4	273,4	273,4
Johdannaissopimukset	4,2				4,2	4,2
Rahoitusvelat yhteensä	4,2			622,0	626,1	626,0

¹⁾ Ostovelat ja muut rahoitusvelat eivät sisällä lakisääteisiä veloitteita eivätkä saatuja ennakkomaksuja, koska näitä ei luokitella IFRS:n mukaisiksi rahoitusveloiksi.

Rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen määrittämisestä on kerrottu tarkemmin Lemminkäisen vuosikertomuksessa 2014, konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 26.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostettavista rahoitusvaroista ja -veloista

Tasolle 1 kuuluvat rahoitusinstrumentit ovat markkinoilla aktiivisen kaupankäynnin kohteena, joten niiden käyvät arvot ovat saatavilla toimivilta ja tehokailta markkinoilta.

Tasolle 2 kirjattujen instrumenttien käyvät arvot perustuvat markkinoilta saataviin tietoihin ja yleisesti hyväksytyihin arvostusmenetelmiin, mutta eivät ole suoraan noteerattu markkinoilla.

Tason 3 käyvät arvot eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon, vaan välittäjien antamiin noteerauksiin ja markkina-arvostusraportteihin.

Milj. euroa	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
31.12.2015			
Myytävissä olevat rahoitusvarat			
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset		2,7	2,7
Johdannaisinstrumentit			
Johdannaisvarat	2,1	0,2	2,2
Johdannaisvelat	1,5	3,9	5,4

Milj. euroa	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
31.12.2014			
Myytävissä olevat rahoitusvarat			
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset		3,2	3,2
Rahamarkkinasijoitukset	25,1		25,1
Johdannaisinstrumentit			
Johdannaisvarat	7,0	0,1	7,1
Johdannaisvelat	2,3	1,8	4,2

Tason 3 täsmäytyslaskelma

A = Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat johdannaiset

B = Muiden laajan tuloksen erien kautta käypään arvoon kirjattavat rahoitusvarat

Milj. euroa	A	B
Alkusaldo 1.1.2015	-1,7	3,2
Vähennykset		-0,5
Voitot ja tappiot tuloslaskelmassa	-2,0	
Käyvät arvot 31.12.2015	-3,7	2,7

14) LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Milj. euroa	12/2015	12/2014
Myyntit osakkuus- ja yhteisyrityksille	1,7	1,9
Myyntit johtoon kuuluville avainhenkilöille ja heidän lähipiireilleen	0,1	0,4
Yhteensä	1,8	2,3
Ostot osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	5,2	15,7
Ostot johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä ja heidän lähipiireiltään	0,2	
Yhteensä	5,3	15,7
Myyntisaamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	0,0	0,0
Lainasaamiset osakkuus- ja yhteisyrityksiltä	0,3	0,2

Myyntisaamiset johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä ja heidän lähipiireiltään	0,1	0,1
Yhteensä	0,4	0,2
Ostovelat osakkuus- ja yhteisyrityksille	0,2	0,2

Lähipiiritoimet osakkuus- ja yhteisyritysten kanssa ovat pääosin asfalttiurakoita ja kiviainestoitoksia. Myynnit johtoon kuuluville avainhenkilöille ja heidän lähipiireilleen sisältävät pitkäaikaisten omaisuuserien sekä rakennuspalveluiden myyntejä. Ostot johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä ja heidän lähipiireiltään sisältävät palveluoston lähipiiriin kuuluvan avainhenkilön vaikutusvallassa olevalta yhteisöltä. Transaktiot olivat markkinahintaisia.

15) EHDOLLISET VARAT JA VELAT

Yhtiö oikaisi vertailukauden yksittäisten vuokrasopimusten vastuiden määriä, minkä seurauksena vuoden 2014 peruuttamattomien vuokrasopimusten vähimmäisvuokrat kasvoivat yhteensä 3,9 miljoonaa euroa.

Vakuudet ja vastuusitoumukset		
Milj. euroa	12/2015	12/2014
Vaihto-omaisuusyhtiöiden antamat vakuudet ¹⁾	173,4	194,7
Pantatut talletukset		
Omasta puolesta	0,0	0,3
Takaukset		
Osakkuus- ja yhteisyritysten puolesta	12,4	14,4
Työyhteenliittymien ja kiinteistöyhtiöiden puolesta	1,8	1,8
Muiden puolesta ²⁾	10,2	
Yhteensä	24,4	16,2
Peruuttamattomien vuokrasopimusten vähimmäisvuokrat		
Vuoden tai sitä lyhyemmän ajan kuluessa	10,7	12,0
Yli yhden, mutta enintään viiden vuoden kuluessa	21,1	23,7
Yli viiden vuoden kuluessa	8,4	11,0
Yhteensä	40,2	47,8
Investointien ostositoumukset	1,1	2,1
Johdannaissopimukset		
Valuuttatermiinit		
Nimellisarvo	60,2	77,2
Käypä arvo	1,7	5,7
Koronvaihtosopimukset		
Nimellisarvo	40,0	40,0
Käypä arvo	-1,0	-1,0

Hyödykejohdannaiset		
Määrä, mt	85 869	11 000
Nimellisarvo	13,2	2,7
Käypä arvo	-3,9	-1,8

¹⁾ Vaihdo-omaisuusyhtiöiden antamat vakuudet on annettu niiden velkojen vakuudeksi.

²⁾ Takaukset on annettu 1.9.2015 myydyin Ruotsin talonrakentamisluketoiminnan puolesta (Rekab Entreprenad AB). Liuketoiminnan ostaneet tahot ovat antaneet vastasitoumuksen osalle näistä takauksista.

Johdannaisinstrumentin käypä arvo on tilinpäätöspäivän markkinahinnan perusteella laskettu voitto tai tappio sopimuksen sulkemisesta.

Oikeudenkäynnit

Helsingin kärjäoikeus antoi 28.11.2013 päätöksensä asfalttikartelliin liittyvistä vahingonkorvauksista. Päätösten mukaisesti Lemminkäinen kirjasi kuluksi noin 66 milj. euroa vuoden 2013 tulokseen. Tästä noin 60 milj. euroa koostui Lemminkäiselle yksin määrättyistä vahingonkorvauksista, Lemminkäisen osuudesta sille ja muille asfalttialan yrityksille yhteisvastuullisesti määrättyistä korvauksista sekä korvauksiin liittyvistä koroista ja oikeudenkäyntikuluista. Tämän summan yhtiö maksoi tammikuussa 2014. Lemminkäinen on valittanut Helsingin hovioikeuteen kaikista niistä 35 kärjäoikeuden päätöksestä, joissa kantajien vaatimukset osittain hyväksyttiin. Yhtiön näkemyksen mukaan päätöksiin liittyy muun muassa oikeuskysymyksiä, jotka kärjäoikeus on ratkaissut aiemmasta oikeuskäytännöstä poikkeavalla tavalla. Näitä ovat esimerkiksi vanhentumiseen ja arvonlisäveroon liittyvät kysymykset. Myös Suomen valtio ja 22 kuntaa ovat jättäneet valituksensa Helsingin hovioikeuteen. Suullinen pääkäsittely Helsingin hovioikeudessa on käyty 2.3.2015 – 1.10.2015, ja päätöksiä odotetaan hovioikeuden alustavan ilmoituksen mukaan vuoden 2016 aikana. Kärjäoikeuden marraskuussa 2013 ratkaisemien kanteiden lisäksi käsittelyn alkamista odottaa 21 vahingonkorvauskannetta Lemminkäistä ja muita asfalttialan yrityksiä vastaan. Näiden kanteiden pääomamäärä on yhteensä noin 26 miljoonaa euroa, joista Lemminkäinen on tehnyt yhteensä 13 miljoonan euron kuluvarauksen.

Yhtiöllä on lisäksi muita yksittäisiä liiketoimintaan liittyviä oikeudenkäyntejä, joiden lopputulos on epävarma. Yhtiö arvioi, ettei näillä oikeudenkäynneillä ei ole olennaista vaikutusta yhtiön taloudelliseen asemaan.